

**Volksuniversiteit
Leiderdorp**

Er is nog zoveel leuks te leren!

De LVU is 60 jaar!

Dit najaar bestaat de LVU 60 jaar. In september 1962 ging de afdeling Leiderdorp van K&O Leiden van start, niet met cursussen, maar met concerten die drie keer per jaar in de Dorpskerk werden gegeven. Enkele jaren later werden de eerste cursussen georganiseerd. In de jaren daarna ging de Leiderdorpse afdeling zich steeds zelfstandiger opstellen, totdat in 1990 de afdeling uit het K&O-verband stapte en onafhankelijk verder ging als LVU. Intussen was het programma uitgegroeid tot een breed pakket aan cursussen. Ook in die jaren gold al de leuze

Er is nog zoveel leuks te leren!

Dat is sinds 2011 het motto van de Volksuniversiteit Leiderdorp. En dat leuks mag óók nuttig en interessant zijn. Het is voor ons dé leidraad bij de samenstelling van onze programma's.

Het programma 2022 - 2023

Met trots en plezier bieden wij je ons programma voor het seizoen 2022 – 2023 aan. Een breed programma met een groot aantal nieuwe onderdelen.

Jubileumaanbiedingen

Extra aandacht vragen wij voor de speciale jubileumactiviteiten. Deze zijn gemarkeerd met het jubileumlogo. Om het jubileum met

Meld je zich nu al aan!

Inschrijving voor een cursus is mogelijk:

- Via de website www.volksuniversiteitleiderdorp.nl
  - Per e-mail: info@volksuniversiteitleiderdorp.nl
  - Schriftelijk met gebruikmaking van het aanmeldingsformulier achter in het boekje.
  - Telefonisch: 06 28415610, op maandag- t/m vrijdagochtend tussen 9.30 en 12.00 uur.
  - Op het bureau van de LVU op maandag- t/m vrijdagochtend tussen 9.30 en 12.00 uur.
- Tijdens de schoolvakanties is het bureau gesloten.

**Volksuniversiteit Leiderdorp
De Sterrentuin, van Diepeningenlaan 110
2352 KA Leiderdorp
Tel. 06 28415610**

iedere belangstellende te vieren bieden wij deze jubileumactiviteiten met een feestelijke korting aan.

De prijzen van onze lezingen, workshops en cursussen

De LVU is een stichting zonder winstoogmerk, die aan volwassenen de mogelijkheid biedt tot verdere vorming, ontwikkeling of scholing op het terrein van talen, kunst, wetenschap, natuur en vrije tijd. Met veel plezier stellen wij voor dit doel ieder seizoen een interessant en afwisselend programma samen. De prijzen vermeld in dit programmaboekje zijn inclusief 21 % btw (op lezingen, excursies en talencursussen wordt geen btw geheven). Nadat wij er jarenlang in zijn geslaagd om onze prijzen niet te verhogen, kunnen wij prijsverhogingen nu helaas niet meer vermijden.

Materialen en leerboeken bij cursussen

In veel cursussen dien je zelf een aantal materialen mee te brengen. Vaak levert een docent zulke materialen of ook print outs voor gebruik tijdens de lessen. Talencursussen werken met leerboeken, enkele andere cursussen gebruiken een boek als leidraad bij de cursus.

Informatie over materialen en lesboeken vind je op onze website bij de betreffende cursus.

Raadpleeg altijd onze website

De informatie in dit programmaboekje is beknopt. Uitgebreidere informatie over uw cursus kunt u vinden op onze website. Er kunnen zich bovendien wijzigingen voordoen in het programma. *De website bevat de laatste informatie en is dus bepalend.*

=====Op nieuwe pagina beginnen=====

ZOMERPROGRAMMA

Arduino Café

Heb je al eens iets over Arduino gelezen of ben je al bekend met de mogelijkheden daarvan? Tijdens het LVU Arduino Café zijn onze docent Ruud van der Meer en coördinator Rob Jager zijn aanwezig om met je te praten en je vragen te beantwoorden.

Je bent elke eerste zaterdag van de maand van harte welkom.

Wij houden het eenvoudig, geen aanmelding, wel wat kosten, namelijk entree € 5,- (koffie of thee inbegrepen).

€ 5,- • 1 bijeenkomst per maand
Datum/tijd Za. 6 aug. 2022 • 10.30 – 13.00
Locatie De Sterrentuin

Speciale kennismakingsaanbieding! Easy Hatha Yoga – iets voor jou?

Angela Goddijn

Wil je eens kennismaken met Easy Hatha Yoga? Of heb je zin om ook in de zomer een yogales mee te maken? Teken dan in op deze kennismakingsles. Easy Hatha Yoga is een laagdrempelige en toegankelijke yogales waarin rust en ontspanning centraal staan. De les is gevarieerd en met veel persoonlijke aandacht. Na afloop van de les voel je je heerlijk ontspannen.

ZB2 € 9,- • 1 les
Datum/tijd Ma. 29 aug. 2022 • 10.00 – 11.00
Locatie Vlasbaan 1

Speciale kennismakingsaanbieding! Yoga – iets voor jou?

Angela Goddijn

Wil je eens kennismaken met Yoga? Of heb je zin om ook in de zomer een yogales mee te maken? Teken dan in op een of meer lessen van deze zomercursus en doe mee met deze laagdrempelige en toegankelijke yogales waarin rust en ontspanning centraal staan. De les is gevarieerd en met veel persoonlijke aandacht. Na afloop van de les voel je je heerlijk ontspannen.

ZB4 € 9,- • 1 les
Datum/tijd Wo. 31 aug. 2022 • 10.00 – 11.00
Locatie Vlasbaan 1

Speciale kennismakingsaanbieding! Stoelyoga, iets voor jou?

Angela Goddijn

In deze les kun je kennismaken met stoelyoga, de zachtste vorm van yoga. De oefeningen voer je zittend of staande terwijl je steunt op een stoel uit. Iedereen (bv. ook tijdens een korte onderbreking van bureauwerk!) kan stoelyoga beoefenen. De oefeningen bij stoelyoga zijn eenvoudig en daarom bij uitstek óók geschikt voor ouderen, zelfs met artrose! Is stoelyoga mogelijk iets voor jou? Maak dan gebruik van deze kennismakingsaanbieding en teken in op deze zomerse les.

ZB1 € 9,- • 1 les
Datum/tijd Ma. 29 aug. 2022 • 11.15 – 12.15
Locatie De Sterrentuin

Speciale kennismakingsaanbieding! Bewust bewegen – iets voor jou?

Docente Marla Kerk

Wil je eens kennismaken met een sportieve en gezellig bewegingsactiviteit voor ouderen? Kom dan naar deze zomerse kennismakingsles en maak je spieren op verantwoorde wijze los en soepel.

ZB3 € 9,- • 1 les
Datum/tijd Ma. 29 aug. 2022 • 13.30 – 14.30
Locatie Vlasbaan 1

Schilderen met papier en textiel* *Landschapjes schilderen met papier en karton* Aimée Macdaniel

In drie uur maak je kennis met verschillende schilder-technieken. We beginnen met een *blaastechniek* met alcoholinkt op speciaal zgn. yupopapier, de basis voor het maken van landschapjes in mixed media. Door de grillige vormen van de ecoline krijgen we een speels en creatief schilderij. We combineren dit

met verschillende soorten papier van bijvoorbeeld tijdschriften, kranten, behang, karton, zilverpapier, enz. en textiel, zoals stof, gaas, vilt, wol, enz. Het geheel schilderen we af met acrylverf. Van te voren bepalen we welke kleuren we willen gebruiken d.m.v de kleurencirkel .

ZC2 € 25,- • 1 workshop
Datum/tijd Ma. 18 aug. 2022 • 9.30 – 12.30
Locatie De Sterrentuin

Materialen en leerboeken

Voor cursussen gemerkt met * worden materialen en/of leerboeken gebruikt. Deze dien je mee te brengen, dan wel worden deze door de docent tegen vergoeding beschikbaar gesteld.

Informatie over materialen en leerboeken vind je op de website bij de betreffende cursus.

Schilderen met papier en textiel*

Vrijheid Aimée Macdaniel

In deze workshop maak je een collage op een schilderdoek met het thema ‘Vrijheid’. Hierbij gebruik je verschillende technieken en uiteenlopende materialen, zoals ecoline, acrylverf, verschillende soorten papier (karton, kranten, tijdschriften, zilverpapier, enz.) en textiel (stof, vilt, gaas, enz.). Vooraf kiezen we de kleur aan de hand van de kleurencirkel. Het geheel vormt een kleurrijk geheel met een duidelijke boodschap.

ZC4 € 25,- • 1 workshop
Datum/tijd Do. 25 aug. 2022 • 9.30 – 12.30
Locatie De Sterrentuin

Een eenvoudig en passend sieraad in 2 uur* *Kennismakingsworkshop sieraden maken*

Anita van Vliet

Draag je graag sieraden, maar is het lastig om goed bij je kleding passende sieraden te vinden? Wil je graag kapotte sieraden kunnen repareren om ze daarna weer te kunnen dragen? Dan is deze workshop iets voor jou! Je maakt een eenvoudig, goed draagbaar sieraad. Je kiest zelf het soort sieraad, kleur en materiaal. Je gaat naar huis met een sieraad dat past bij je eigen kleding, stijl en kleur.

ZC6 € 17,50 • 1 workshop
Datum/tijd Vr. 26 aug. 2022 • 10.00 – 12.00
Locatie De Sterrentuin

Open atelier*

Tekenen, schilderen, aquarelleren

Marian van de Stee

Teken je of schilder je graag óók in de zomer met deskundige begeleiding van een actieve kunstenaar op de achterhand? Kom dan naar het Open Atelier van de LVU. Op een viertal maandagochtenden in de zomer staat de deur open en is iedereen welkom. Je werkt zelf aan een mooie tekening, aquarel of olieschildering en laat je inspireren door onze docente. Bij mooi weer kunnen we naar buiten in de Houtkamp.

Jubileumaanbieding

ZC1 ~~€ 80,-~~ € 70,- • 4 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 15 aug. 2022 • 10.00 – 12.30
Locatie De Sterrentuin

Je kunt ook intekenen op afzonderlijke lessen:

ZC1a € 20,- • 1 les
Datum/tijd Ma. 15 aug. 2022 • 10.00 – 12.30
ZC1b € 20,- • 1 les
Datum/tijd Ma. 22 aug. 2022 • 10.00 – 12.30
ZC1c € 20,- • 1 les
Datum/tijd Ma. 29 aug. 2022 • 10.00 – 12.30
ZC1d € 20,- • 1 les
Datum/tijd Ma. 5 sept. 2022 • 10.00 – 12.30
Locatie De Sterrentuin

Wandeling door Landgoed de Raaphorst bij Wassenaar

Hein Krantz

Deze wandeling voert ons door het fraaie Landgoed de Raaphorst, onderdeel van de Koninklijke Landgoederen de Horsten, persoonlijk eigendom van koning Willem-Alexander. Niet alleen landschappelijk de moeite waard, met o.m. de grote vijver en de Seringenberg, maar ook historisch interessant. Hein Krantz, kenner van historische buitenplaatsen en landgoederen, laat het prachtige landgoed niet alleen als park voor je leven, maar ook maakt hij je deelgenoot van de boeiende geschiedenis van het landgoed.

ZK3 € 17,50 • 1 excursie
Datum/tijd Vr. 19 aug. 2022 • 14.00 – 16.15
Locatie De Sterrentuin

Maak kennis met Ikebana, de Japanse bloemsierkunst *

Noriko Suzuki

Ikebana (letterlijk 'ike' - leven, weer tot leven wekken, 'bana' - bloemen) is de Japanse kunst van bloemstukken maken. Anders dan het bloemschikken in de westerse wereld, is de Japanse bloemsierkunst gericht op een fraaie compositie, met lijnenspel, ritme en kleur. In Ikebana vormen de vaas, de stelen, bladeren en takken samen de gehele compositie. Met

ikebana breng je de natuurlijke omgeving binnenshuis.

Kijk en leer bij deze workshop, hoe een ikebana-schikking wordt gemaakt. Na deze workshop zul je anders naar bladeren, stelen en bloemen kijken.

ZC5 € 17,50 • 1 workshop
Datum/tijd Do. 25 aug. 2022 • 20.00 – 22.00
Locatie De Sterrentuin

Bijen en honing

Dirk Jan Binnendijk

De laatste jaren gaat de bijenstand erg achteruit door besmetting met de varoamijt en virussen, het gebruik van pesticiden en door het steeds eenzijdiger voedsel vanwege de

toename van monocultures in de landbouw. Omdat bijen een belangrijke rol vervullen in de bestuiving van planten, heeft dat grote gevolgen voor het milieu, de natuur en de biodiversiteit.

Er zijn duizenden bijensoorten, maar relatief weinig soorten leven in volken. Deze laatste kunnen worden geteeld vanwege de honing die zij produceren en voor de bestuiving in de fruitteelt.

Onze docent, zelf imker, vertelt in zijn lezing over bijen en hun rol en betekenis, en over honing, hoe deze ontstaat en wat ervan gemaakt kan worden. Ter plaatse kun je ook iets zien van bijenteelt.

Na de lezing zijn honing en honingwijn te koop.

Jubileumaanbieding

ML6 ~~€ 19,-~~ € 16,- • 1 lezing
Datum/tijd Za. 3 sept. 2022 • 14.00 – 16.00
Locatie De Houtkamp (bij de bijenkorven in de kinderspeeltuin)

=====Op nieuwe pagina beginnen=====

CREATIEF

Aquarelleren*

Aquarelleren is schilderen met waterverf op papier. In deze lessen leer je de aquarelleertechniek, met aandacht voor kleurgebruik, compositie, toonwaarde, perspectief etc. De docent geeft elke les opdrachten zoals een voorwerp, een klein stilleven, een fantasieopdracht of een portret.

Gebruik en aanschaf van eigen materialen worden in de eerste les besproken.

C10a € 279,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 12 sept. 2022 • 9.30 – 12.00
Locatie De Sterrentuin

C10b € 279,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 16 jan. 2023 • 9.30 – 12.00
Locatie De Sterrentuin

Materialen en leerboeken

Voor cursussen gemerkt met * worden materialen en/of leerboeken gebruikt. Deze dien je mee te brengen, dan wel worden deze door de docent tegen vergoeding beschikbaar gesteld.

Informatie over materialen en leerboeken vind je op de website bij de betreffende cursus.

Tekenen en schilderen*

Diverse technieken

Erni Kwast

Deze cursus is bedoeld voor iedereen, beginnend en gevorderd, die de eigen expressiemogelijkheden en eigen stijl wil ontdekken of verder wil ontwikkelen. De begeleiding is gericht op individueel niveau. Deelnemers kunnen hun eigen discipline kiezen zoals aquarelverf, (kleur)potlood, acryl, olieverf en pastel. Ook de keuze van de onderwerpen is vrij.

C12a € 279,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Di. 13 sept. 2022 • 10.00 – 12.30
Locatie De Sterrentuin

C12b € 279,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Di. 17 jan. 2023 • 10.00 – 12.30
Locatie De Sterrentuin

Tekenen doe je zó *Erni Kwast*

Door te tekenen leer je kijken, hoe geweldig is dat!
Met eenvoudige middelen kun je op papier je eigen beelden en verhalen kwijt. Tekenen naar waarneming legt ook een basis voor je vormstudie. Door verschillende tekentechnieken toe te passen ontdek je steeds meer mogelijkheden.

We gebruiken verschillende tekenmaterialen, zoals potlood, grafiet, conté, houtskool, inkt, pastels en aquarel/kleurpotlood, en diverse papersoorten.

We gaan aan de slag met verschillende onderwerpen: de ruimtelijke werkingen bij het landschap of objecten. En dieren, vogels en de menselijke figuur waarbij vorm, compositie, verhoudingen en expressie aandacht krijgen. Natuurlijk is er ook ruimte voor fantasie en kun je zelf je onderwerpen kiezen.

C14a € 257,- • 12 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Di. 13 sept. 2022 • 10.00 – 12.30
Locatie De Sterrentuin

C14b € 257,- • 12 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Di. 17 jan. 2023 • 10.00 – 12.30
Locatie De Sterrentuin

Botanisch tekenen* *Marian van der Stee*

In deze cursus teken je planten, bloemen of delen daarvan botanisch correct en precies na. Dat vergt goede observatie van wat je gaat

tekenen. Botanisch tekenen is daarom een boeiende ontdekkingsstocht van hoe een specifieke plant nu echt in elkaar zit. Als je dat wilt, kun je vervolgens een aquarel maken van de tekening.

Er worden planten, bloemen en vruchten van het seizoen gebruikt.

Enige teken- en/of aquarelleerervaring is prettig, maar niet noodzakelijk. De lessen zijn ook geschikt voor meer gevorderde tekenaars die nog geen botanische tekenervaring hebben.

Jubileumaanbieding

C16a ~~€ 159~~ € 149 • 6 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Do. 3 nov. 2022 • 10.00 – 12.30
Locatie De Sterrentuin

Nana's maken* *Yvonne Krabbendam*

Niki de St. Phalle werd in de jaren 60 wereldberoemd met het ontwerpen en maken van Nana's, vrolijk en kleurrijk beschilderde vrouwenfiguren. In deze cursus maak je met papier-maché zelf zo'n Nana van ongeveer 20 à 25 cm hoog. Je beschildert je Nana kleurrijk met acrylverf en neemt je ruimtelijke creatie mee naar huis.

C81a € 79,- • 3 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Vr. 7 okt. 2022 • 10.00 – 12.30
Locatie De Sterrentuin

C81b € 79,- • 3 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Vr. 17 maart 2023 • 10.00 – 12.30
Locatie De Sterrentuin

Introductiecursus ikebana, de Japanse bloemsierkunst* *Noriko Suzuki*

Ikebana (letterlijk ‘ike’: leven, weer tot leven wekken, ‘bana’: bloemen), is de Japanse kunst van bloemstukken maken. Anders dan het bloemstikken in de westerse wereld, is de Japanse bloemsierkunst gericht op een fraaie compositie, met lijnenspel, ritme en kleur. In Ikebana vormen de vaas, de stelen, bladeren en takken, samen de gehele compositie. Met Ikebana breng je de natuurlijke omgeving binnenshuis. In deze cursus leer je in drie lessen Ikebana volgens de Ohara-school, die wat meer vrijheid en variatie introduceerde in Ikebana. Je leert twee basisschikkingen maken. Met deze cursus leg je een basis voor verdere ontwikkeling van je vaardigheden in Ikebana. De prijs van de cursus is incl. een ‘kenzan’ waarop je de bloemen vastprijkt.

Jubileumaanbieding

C20   ~~€ 89,-~~ € 81,- • 3 lessen
Datum/tijd   Do. 3 nov. 2022 • 20.00 – 22.00
Locatie   De Sterrentuin
Vervolg   17 november, 1 december 2022

Ikebana-workshop kerstschikkingen maken*

Noriko Suzuki

In deze workshop maak je, speciaal voor kerstmis, een fraai Ikebana-bloemstuk (in Japan spreekt men niet van een kerststuk, maar van een nieuwjaarsstuk). Deelname aan deze workshop is alleen mogelijk na het volgen van de introductiecursus. Je gebruikt uiteraard je eigen kenzan.

C21   € 20,- • 1 workshop
Datum/tijd   Do. 15 dec. 2022 • 20.00 – 22.00
Locatie   De Sterrentuin

Sieraden maken*

Anita van Vliet

Draag je graag sieraden, maar is het lastig goed bij je kleding passende sieraden te vinden? Wil je graag kapotte sieraden kunnen repareren om ze weer te kunnen dragen? Meld je dan aan voor deze cursus. In vier lessen leer je technieken om goed draagbare sieraden te maken. Achtereenvolgens:

- Een sieraad afgewerkt met een kalotje
- Een zwevende ketting met wire guardian of een suède ketting met veterklemmen en hanger van nietstift
- Een zigzag ketting of dubbele ketting
- Een glashanger met ketting of oorbellen.

Je kiest zelf het soort sieraad, kleur en materiaal, passend bij je eigen kleding, stijl en kleur. In de voorlaatste les gaan we glASFUSen en maken zo in de laatste les een sieraad met een glashanger.

C82   € 105,- • 4 lessen • Wekelijks
Datum/tijd   Vr. 4 nov. 2022 • 10.00 – 12.30
Locatie   De Sterrentuin

Mixed media: Schilderen met papier en textiel*

Aimée Macdaniel

Schilderen met papier en textiel is een mixed media techniek, waarin verschillende media worden gecombineerd. In dit geval zijn dat papier, textiel, ecoline en acrylverf. De cursus bestaat uit drie workshops:

- **Workshop ‘Landschapjes’**
Donderdag 1 december 2022, 13.30 – 16.30 uur
- **Thematische mixed media workshop**
Donderdag 8 december 2022, 13.30 – 16.30 uur
- **Workshop ‘Werken met restafval’**
Donderdag 15 december 2022, 13.30 – 16.30 uur

Tijdens de workshops wordt aandacht besteed aan kleurgebruik m.b.v de kleurencirkel.

C60 € 93,- • 3 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Do. 1 dec. 2022 • 13.30 – 16.30
Locatie De Sterrentuin

Je kunt zich ook inschrijven voor een of meer
afzonderlijke workshops:

Workshop ‘Landschapjes’* *Aimée Macdaniel*

In deze workshop is alcoholinkt die op yupo
glanspapier wordt geblazen, de basis. Laat je
inspireren door de grillige vormen van de ecoline.
Van hieruit gaan we opbouwen met papier, textiel en
acrylverf. Bij papier moet je denken aan:
tijdschriften, karton, kranten, zilverpapier enz., bij
textiel aan stof, gaas, vilt, wol, enz.

C60a € 33,- • 1 workshop
Datum/tijd Do. 1 dec. 2022 • 13.30 – 16.30
Locatie De Sterrentuin

Thematische mixed media workshop* *Aimée Macdaniel*

De tweede workshop is gericht met een duidelijk
thema, zoals ‘Vrijheid’, ‘Duurzaamheid’ of ‘Milieu’.
We maken een collage op een schilderdoek, en
maken weer gebruik van papier, textiel en acrylverf.

C60b € 33,- • 1 workshop
Datum/tijd Do. 8 dec. 2022 • 13.30 – 16.30
Locatie De Sterrentuin

Workshop ‘Werken met restafval’* *Aimée Macdaniel*

In de derde workshop maak je een driedimensionaal

kunstwerk met behulp van restafval. Het geheel
wordt op een schilderdoek geplakt en afgewerkt met
acrylverf.

C60c € 33,- • 1 workshop
Datum/tijd Do. 1 dec. 2022 • 13.30 – 16.30
Locatie De Sterrentuin

Materialen en leerboeken

Voor cursussen gemerkt met * worden materialen
en/of leerboeken gebruikt. Deze dien je mee te
brengen, dan wel worden deze door de docent tegen
vergoeding beschikbaar gesteld.

**Informatie over materialen en leerboeken vind je
op de website bij de betreffende cursus.**

Een interieur Moodboard maken

Amanda Kuijper

In deze workshop leer je op een leuke manier je huis
anders in te richten. Onmisbaar is hierbij een
Moodboard, waarmee je creatief op fysieke wijze je
wensen verheldert en verwezenlijkt. Met plaatjes,
foto’s, tekst, sfeerbeelden en kleuren maak je
inzichtelijk wat jij wil. Alle beelden en woorden die
passen bij jouw interieur, verwerk je op een klein
paneel met enkele kleuren of tot een compleet
boekwerk, waarin de toekomstige situatie in detail
wordt afgebeeld.

De eerste avond gaat het om wat een Moodboard
precies is, wat je ermee kunt, welke spullen je nodig
hebt en hoe je komt tot een goede compositie. Je
krijgt dan (vrijblijvend) “huiswerk” mee, om zelf een
Moodboard te maken. Dat wordt op de tweede avond,
met de Moodboards van andere deelnemers,
besproken. Je krijgt dan handige tips over het

opzetten of verbeteren van een Moodboard, want een Moodboard is nooit af.

C50 € 52,50 • 2 workshops • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 19 sept. 2022 • 19.30 – 21.30
Locatie De Sterrentuin

Grafisch vormgeven met Scribus

Bernard 't Hooft

Met het gratis Open Source programma Scribus maak je professioneel drukwerk op, zoals advertenties, folders, posters, en tijdschriften.

In deze cursus leer je de belangrijkste functies van Scribus. Hierna kun je direct aan de slag en je eigen documenten opmaken.

Er zijn zes laptops aanwezig met geïnstalleerde software, maar je kunt ook je eigen laptop meenemen.

€ 65,- • 3 lessen • Tweewekelijks
Datum/tijd Wo. 15 maart 2023 • 19.30 – 21.30
Locatie De Sterrentuin

Foto en film

Fotobewerking met GIMP *Bernard 't Hooft*

GIMP is het Open Source alternatief voor Adobe Photoshop. In deze basiscursus leer je kleuren aanpassen, foto's lichter en donkerder maken en retoucheren, en werken met lagen en maskers.

Je krijgt gratis het boek 'The Ultimate GIMP 2.10 Guide'. Je neemt je eigen laptop mee naar deze cursus, maar voor degenen voor wie dat bezwaarlijk is, zijn (beperkt) laptops beschikbaar. Neem een usb stick mee voor het les- en videomateriaal.

ICT25 € 65,- • 3 lessen • Tweewekelijks
Datum/tijd Wo. 9 nov. 2022 • 19.30 – 21.30
Locatie De Sterrentuin

Videofilm bewerken met Hitfilm Express

Bernard 't Hooft

Hitfilm Express is een gratis videobewerkingsprogramma, dat geschikt is voor zowel beginners als gevorderden. Je leert alle basistechnieken om er professionele videoproducties mee te maken. Je kunt Hitfilm Express (voor Windows of Mac) downloaden via: <https://hitfilm.com/express>. Voor de software is een minimum van 4 GB RAM nodig op je computer, alsmede een grafische processor met tenminste 512 MB videogeheugen. Je neemt je eigen laptop mee naar deze cursus, maar voor degenen voor wie dat bezwaarlijk is, zijn (beperkt) laptops beschikbaar.

C52 € 65,- • 3 lessen • Tweewekelijks
Datum/tijd Wo. 25 jan. 2023 • 19.30 – 21.30
Locatie De Sterrentuin

Culinair

Koken met wilde planten

Plukwandeling en kookworkshop *Carla Glorie*

Maak kennis met eetbare planten, de zgn. superfoods uit de natuur. Vroeger was het heel gewoon om wilde planten te plukken. Helaas is veel van deze kennis verloren gegaan.

Met Carla Glorie ga je in de Bloemerd op zoek naar wilde planten. Je leert de planten herkennen en welke delen je kunt toepassen in de keuken. In de keuken van gebouw Dwars bereiden we van de zelf geplukte planten en bloemen een heerlijke lunch.

De docente draagt zorg voor verdere ingrediënten, en

je ontvangt een receptenboekje en informatie over wilde planten.

€ 42,50 • 1 workshop
Datum/tijd Za. 3 juni 2023 • 10.00 – 14.00
Locatie Start bij de Natuurspeeltuin in de Bloemerd

Portugese wijn proeven *Robin Wolfswinkel*

Hou je van een goed glas wijn? Sta je ook vaak voor de schappen van de supermarkt en weet je niet welke wijnen je moet kiezen? Doe dan mee aan deze wijnproeverij en ontdek je smaak!

Portugal is de vijfde wijnproducent wijn en heeft een geweldig rijkdom aan wijngebieden. Wat Portugal uniek maakt als wijnland zijn de meer dan 250 verschillende druivenrassen die je in de andere wijnlanden niet tegenkomt.

Kom naar deze exclusieve proeverij met Portugese wijnen. Proef en geniet van de wijnen én van de hapjes die erbij worden gepresenteerd.

Jubileumaanbieding
C42 €49,- €42,50 • 1 workshop
Datum/tijd Do. 20 okt. 2022 • 20.00 – 22.00
Locatie De Sterrentuin

=====Op nieuwe pagina beginnen=====

MENS EN MAATSCHAPPIJ

Rondwandeling langs 'Bagage' *Caecil van Harteveld*

'Bagage' is een bijzonder monument van Ram Katzir voor de uit Leiden gedeporteerde en vermoorde Joden. Het bestaat uit zes natuurstenen koffers

gehouden naar bestaande modellen uit de jaren dertig en veertig, geplaatst op vijf verschillende locaties met historische betekenis in de stad. De wandeling voert langs de schijnbaar nonchalant geplaatste koffers en onderweg wordt het verhaal verteld van Lotte Adler, gedeporteerd uit het Joodse Weeshuis.

ML7 € 13,- • 1 excursie
Datum/tijd Zo. 7 mei 2023 • 14.30 – ca. 16.30
Locatie Synagoge, Levendaal 16, Leiden

Filosofie: 'Totalitarisme' van Hannah

Ahrendt* *Floris Schleicher*

De filosofie van Hannah Arendt staat de laatste tijd opnieuw in de belangstelling. Vooral haar boek Totalitarisme (1951) wordt vaak aangehaald in verband met de opkomst van autoritaire leiders over de hele wereld. Het boek geeft een van de meest diepgravende analyses van de twee grote totalitaire systemen van de 20e eeuw: het stalinisme en het nazisme. Ahrendt beschrijft de verschillende factoren die hebben bijgedragen aan de opkomst van deze ideologieën, én maakt het met haar politieke filosofie mogelijk om de huidige tijd beter te begrijpen. Niet voor niets nam de Franse krant Le Monde dit boek op in haar lijst van 100 belangrijkste boeken van de twintigste eeuw.

Jubileumaanbieding
M88 €95,- €87,- • 6 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Di. 1 nov. 2022 • 19.30 – 21.00
Locatie De Sterrentuin
Vervolg Niet op 6 dec. 2022

Digitaal testament

Wilko de Vlieger

Ons leven is de afgelopen twintig jaar steeds digitaal geworden. Iedereen zorgt natuurlijk dat al zijn of haar onlinegegevens goed zijn beveiligd. Maar als iemand komt te overlijden, kan het voor nabestaanden lastig en tijdrovend zijn om toegang te krijgen tot de goed beveiligde accounts en onlinegegevens van de overledene en deze te verwijderen of aan te passen. Hoe voorkom je problemen voor je nabestaanden? In deze workshop leer je hoe je zelf een digitaal testament kunt opstellen. Je krijgt inzicht in de 'digitale' onderwerpen waar je mogelijk over na moet denken en die vastgelegd moeten worden net als in een 'echt' testament. Je maakt een overzicht van je eigen digitale accounts, leert hoe je om kunt gaan met het bewaren en gebruiken van wachtwoorden en legt vast wie van je nabestaanden de digitale nalatenschap gaat beheren. Aan het einde van de workshop, ben je in staat zelf een digitaal testament op te stellen.

M21 € 42,- • 2 lessen • Tweewekelijks
Datum/tijd Ma. 31 okt. 2022 • 19.30 – 21.30
Locatie De Sterrentuin

Levenstestament, erfenis en testament

Erna Kortlang

Als mensen ouder worden, maken ze vaak een levenstestament op om regelingen te treffen voor de periode dat men zelf daartoe niet goed meer in staat is, en een testament om hun partner verzorgd achter te laten en de rechten van eventuele kinderen goed te regelen. De wet kent als standaard de wettelijke verdeling. Soms is deze lastig toe te passen, maar afwijken kan en mag. Ook een scheiding kan reden zijn om een testament op te stellen. In deze lezing maakt de docente, notaris bij TeekensKarstens, duidelijk waarmee men te maken krijgt bij erfrecht en erfbelasting.

ML2 € 19,- • 1 lezing
Datum/tijd Wo. 2 nov. 2022 • 19.30 – 21.30
Locatie De Sterrentuin

Keuzes rondom de uitvaart

Dees Priem

In twee boeiende avonden word je meegenomen langs de keuzes die je kunt maken als het gaat over de uitvaart. Je krijgt antwoord op vele vragen over wel en of niet thuis opbaren, het verschil tussen een uitvaartkist en een wade. Verder gaan we dieper in over de invulling van een afscheid en welke beslissingen zijn er na de uitvaart te nemen.

M10 € 42,- • 2 lessen • Tweewekelijks
Datum/tijd Wo. 16 nov. 2022 • 19.30 – 21.30
Locatie De Sterrentuin

Stamboomonderzoek voor beginners

Sytske Visscher

Het ontrafelen van een familieverleden is de laatste jaren erg populair geworden. In het pré-digitale tijdperk was het uitzoeken een omvangrijke klus, waarvoor al snel een bezoek aan een archiefdienst noodzakelijk was. Tegenwoordig is veel informatie, zoals van archiefdiensten, in databases op het internet beschikbaar. De kunst is om daarin de goede weg te vinden.

Deze cursus helpt je de eerste stappen te zetten in de wereld van archiefdiensten, burgerlijke stand en bevolkingsregister, en andere bronnen voor onderzoek naar je familie(geschiedenis). Aan de hand van de opdrachten aan het einde van de lessen kun je je onderzoek verder structuur geven en leer je je onderzoeksresultaten noteren en opslaan.

M60 € 125,- • 6 lessen • Tweewekelijks
Datum/tijd Wo. 8 febr. 2023 • 19.30 – 21.30
Locatie De Sterrentuin

Krachtige vrouwen in de geschiedenis

Yvonne Kroon

Voor vrouwen is in de geschiedenis veel minder aandacht geweest dan voor mannen. Toch zou het goed zijn, als we ook vrouwen als voorbeeld kunnen aanhalen, als rolmodel kiezen of beseffen welk invloed vrouwen nu nog steeds hebben op het dagelijks leven.

De lezing biedt een podium aan enkele van die vrouwen. Twaalf vrouwen, zoals Marretje Arents, leider van het Pachtersoproer, schilder Rachel Rusch en wetenschapper Johanna Westerdijk, komen aan bod in tekst en beeld. De hoogte- en dieptepunten van hun leven worden onder de aandacht gebracht.

ML1 € 19,- • 1 lezing
Datum/tijd Ma. 10 okt. 2022 • 19.30 – 21.30
Locatie De Sterrentuin

De Romeinse Limes op de kaart

Peter-Paul Chaudron

Sinds vorig jaar heeft de Limes (spreek uit: lie-mes) de status van werelderfgoed van de UNESCO. De Romeinen drongen wel door in gebieden ten noorden van de Rijn, maar besloten de zuidkant van de Rijn te versterken. Deze Neder-Germaanse Limes wordt op allerlei manieren zichtbaar gemaakt. Voorbeelden zijn het museum in de kerktoren en de contouren van het castellum in de bestrating van het marktplein in Valkenburg (Z-H), de mooie reconstructies in het Archeon, en de resten van de brandlaag van de opstand in het jaar 69 te zien in het Domunder in Utrecht.

Tijdens vier korte bijeenkomsten wordt de verovering en romanisering van het Nederlandse gedeelte van het Romeinse Rijk uitgelegd. Deze bijeenkomsten vormen een mooie aanleiding om er daarna te voet of

met de fiets op uit te trekken, en het Romeinse Nederland te herbeleven met tips en informatie uit de cursus.

M70 € 42,- • 4 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Za. 25 maart 2023 • 11.00 – 12.00
Locatie De Sterrentuin

=====In nieuwe kolom beginnen=====

Lezingen in samenwerking met het Leiderdorps Museum

Leiderdorp International Airport
Een nationale luchthaven in de Achthovenerpolder
Peter Diebels

Voor vrijwel alle Nederlanders is Schiphol sinds mensenheugenis de nationale luchthaven van ons land. Wist je dat het niet veel had gescheeld of onze nationale luchthaven was vlak bij Leiderdorp terecht gekomen? KLM-directeur Albert Plesman presenteerde daar in 1938 een plan voor, waarna een felle strijd losbarstte tussen het rijk, de grote steden en het bedrijfsleven. In deze lezing doet Peter Diebels uit de doeken hoe dit zit.

ML9 € 10,- • 1 lezing
Datum/tijd Ma. 13 maart 2023 • 20.00 – 21.30
Locatie Leiderdorps Museum, Vronkenlaan 46

De charters van de Munnikenpolder
De geschiedenis van Leiderdorp op perkament tussen 1450 en 1850
Peter Diebels

In 2017 verkreeg het Leiderdorps Museum een verzameling charters, op perkament geschreven akten betreffende onroerende zaken in de Munnikenpolder uit de periode 1450 - 1815. Deze polder, tussen de Does, de Munnikkenwatering en de Dwarswatering, is in de 15^e eeuw ontgonnen door de monniken van klooster Engelendael.

Alle 25 charters zijn 'vertaald', waardoor we exact weten om welke weilanden, akkers of woningen het gaat, waar deze lagen, welke personen erbij betrokken waren en wat de waarde was. De charters hebben onze kennis over de geschiedenis van Leiderdorp en omgeving sterk vergroot. Peter Diebels schetst deze geschiedenis van het dorp tussen 1450 en 1850 aan de hand van de charters, divers kaartmateriaal en enkele betrokken personen.

ML8 € 10,- • 1 lezing
Datum/tijd Ma. 17 april 2023 • 20.00 – 21.30
Locatie Leiderdorps Museum, Vronkenlaan 46

Droge voeten, natte voeten? ***Gevolgen voor Leiderdorp van klimaatveranderingen vroeger en nu***

Youri Poslawsky en Arjaan Wit

Wat zijn de oorzaken en gevolgen voor Leiderdorp van klimaatveranderingen in het verre verleden, het heden en de toekomst?

Dat Zuid-Holland, dus ook Leiderdorp, zo goed bewoonbaar is, danken we aan eeuwenlange inspanningen om onze voeten droog te houden. Die inspanningen waren, zijn en blijven nodig om in te spelen op verschillende natuurlijke processen. De laatste duizenden jaren stijgt de zeespiegel met vele centimeters per eeuw. Er is discussie over de vraag of de zeespiegelstijging in de toekomst wellicht zal versnellen. Minder discussie is er over het feit dat

tegelijkertijd de bodem in onze regio daalt. De bodem daalt als gevolg van geologische processen van miljoenen jaren in aardlagen op grote diepte ongeveer 10 cm per eeuw. Dit is mede het gevolg van klimaatveranderingen in het verre verleden. De laatste honderden jaren daalt de bodem onder onze voeten echter in versneld tempo door processen in bodemlagen op geringere diepte. Dat zijn niet alleen processen van natuurlijke aard, zoals klimaatverandering, maar ook als gevolg van menselijk handelen. Wat staat Leiderdorp te wachten aan zeespiegelstijging en bodemdaling?

ML4 € 10,- • 1 lezing
Datum/tijd Ma. 15 mei 2023 • 19.30 – 21.00
Locatie Leiderdorps Museum, Vronkenlaan 46

=====In nieuwe kolom beginnen=====

Cyclus 'Klimaatverandering' *Sander Brinkman*

Klimaatverandering, het houdt iedereen in meer of mindere mate bezig en de gevolgen worden steeds meer merkbaar. Deze cursus behandelt vragen, zoals: Hoe werkt klimaatverandering? Wat is waar? Hoe erg is het? Hoe kunnen we de opwarming tot 1,5 graden beperken, of tot twee? Hoe kunnen we ons aanpassen? En natuurlijk: wat kan ik zelf doen? - En heeft dat wel zin?

Deze reeks van vijf lezingen, ook los te volgen, neemt je mee langs de wetenschap, de maatschappij, klimaatbeleid, klimaatadaptatie en het individu. Van het koolstofbudget tot de menselijke psyche. Van klimaatontkenners tot geo-engineering. Van voorkomen tot aanpassen. Van kantelpunten tot het Parijsakkoord. Van de energietransitie tot het ontsteden van je tuin.

De cyclus omvat de volgende lezingen:

- **Klimaatverandering, wat zegt de wetenschap?**
Donderdag 10 november 2022, 19.30 – 21.30 uur
  - **Hoe reageert de maatschappij op klimaatverandering?**
Donderdag 17 november 2022, 19.30 – 21.30 uur
  - **Het klimaatbeleid, van lokaal tot internationaal**
Donderdag 24 november 2022, 19.30 – 21.30 uur
  - **Klimaatadaptatie: hoe passen wij ons aan?**
Donderdag 1 december 2022, 19.30 – 21.30 uur
  - **Klimaatverandering en de rol van het individu**
Donderdag 8 december 2022, 19.30 – 21.30 uur
- Als je je wil oriënteren op het cursusthema, kijk dan op de website naar de verwijzing naar enkele relevante boeken.

Jubileumaanbieding

M18   ~~€ 105~~ € 99 • 5 lezingen • Wekelijks
Datum/tijd   Do. 10 nov. 2022 • 19.30 – 21.30
Locatie   De Sterrentuin

U kunt zich ook inschrijven voor een of meer afzonderlijke lezingen:

Klimaatverandering, wat zegt de wetenschap? *Sander Brinkman*

Klimaatverandering is er altijd al geweest, zie bijvoorbeeld de ‘kleine ijstijd’ tussen de vijftiende en de negentiende eeuw. De huidige snelheid van de verandering is echter alarmerend, ook in historisch perspectief. We kijken naar de energiebalans van de aarde, het broeikas effect, het koolstofbudget om binnen de 1,5 of 2 graden opwarming te blijven, emissiescenario's en we besteden aandacht aan de kantelpunten binnen het klimaatsysteem.

M18a   € 22,50 • 1 lezing
Datum/tijd   Do. 10 nov. 2022 • 19.30 – 21.30

Locatie   De Sterrentuin

Hoe reageert de maatschappij op klimaatverandering? *Sander Brinkman*

We weten al heel lang dat broeikasgassen extra warmte vasthouden. Toch is onze reactie tot nu toe onvoldoende om de opwarming binnen de perken te houden. We zullen het krachtenveld van actoren en hun belangen analyseren, de menselijke psyche op dit vlak verklaren, en veelgehoorde argumenten van sceptici behandelen.

M18b   € 22,50 • 1 lezing
Datum/tijd   Do. 17 nov. 2022 • 19.30 – 21.30
Locatie   De Sterrentuin

Het klimaatbeleid, van lokaal tot internationaal *Sander Brinkman*

We kunnen niet verwachten dat alle verandering uit het individu komt. Hoe staat het ervoor met klimaatbeleid? Van internationaal (Parijsakkoord), tot de EU (Green Deal), tot nationaal (klimaattafels) en lokaal (gemeenten)? De energietransitie komt op gang. Betaalbaarheid en ongelijkheid zijn daarbij grote zorgen.

M18c   € 22,50 • 1 lezing
Datum/tijd   Do. 24 nov. 2022 • 19.30 – 21.30
Locatie   De Sterrentuin

Klimaatadaptatie: hoe passen wij ons aan? *Sander Brinkman*

Naast klimaatmitigatie (voorkomen van verdere klimaatverandering) is klimaatadaptatie (aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering) hard nodig. De landen die het hardst getroffen worden, hebben

vaak weinig bijgedragen aan de oorzaak. Nederland is beroemd om zijn watermanagement, maar de vraag is of we nog steeds goed bezig zijn. Steden zijn hitte-eilanden en gevoelig voor zware buien. Droogte wordt een steeds groter probleem. De zeespiegel zal steeds sneller stijgen en zal nu al zeker tot twee meter hoger worden. Dilemma's bij de benodigde aanpassingen worden belicht.

M18d € 22,50 • 1 lezing
Datum/tijd Do. 1 dec. 2022 • 19.30 – 21.30
Locatie De Sterrentuin

Klimaatverandering en de rol van het individu *Sander Brinkman*

Het individu dat ben jij. De 'tragedy of the commons', waarin het algemene belang wordt doorkruist door belangen van specifieke groepen of individuen, is een reële bedreiging. We gaan dieper in op de rol van het individu: wat kun je bijdragen aan mitigatie én adaptatie; hoe kunnen bottom-up initiatieven een substantiële bijdrage leveren. En uiteindelijk hoe we volgens de definitie van Brundtland duurzaam kunnen leven: de volgende generaties net zoveel mogelijkheden geven als wij zelf hebben.

M18e € 22,50 • 1 lezing
Datum/tijd Do. 8 dec. 2022 • 19.30 – 21.30
Locatie De Sterrentuin

=====In nieuwe kolom beginnen=====
Cyclus 'Alles over het heelal' *Theo van Es*

De moderne astronomie en de ruimtevaart ontwikkelen zich snel, nieuwe ontdekkingen over het heelal halen wekelijks het nieuws. Recent werd zelfs het bestaan van zwaartekrachtgolven, 100 jaar geleden door Albert Einstein voorspeld, bewezen.

In vijf lezingen neemt Theo van Es je mee op een ontdekkingsreis door de astronomie, de fysica en het heelal en wat zich daarin bevindt, zoals planeten, sterrenstelsels, kometen en zwarte gaten. Hij vertelt hoe het heelal is ontstaan en hoe het kan eindigen. Einsteins relativiteitstheorie wordt uitgelegd: tijd en zwaartekracht bestaan eigenlijk niet. Op een begrijpelijke manier wordt de wereld van het kleine (de kwantummechanica) en het mysterieuze gedrag van subatomaire deeltjes behandeld, zonder wiskunde en met indrukwekkende beelden.

De cyclus omvat de volgende lezingen:

- **Reis door het heelal!**
Vrijdag 17 maart 2023, 10.00 – 13.00 uur
- **De wereld van Albert Einstein**
Vrijdag 24 maart 2023, 10.00 – 13.00 uur
- **Kwantummechanica - het bizarre gedrag van het allerkleinste**
Vrijdag 31 maart 2023, 10.00 – 13.00 uur
- **Chaostheorie**
Vrijdag 14 april 2023, 10.00 – 13.00 uur
- **Astronomische waarnemingen: welke technieken gebruiken astronomen?**
Vrijdag 21 april 2023, 10.00 – 13.00 uur

M19 € 140,- • 5 lezingen • Wekelijks
Datum/tijd Vr. 17 maart 2023 • 10.00 – 13.00
Locatie De Sterrentuin

U kunt zich ook inschrijven voor een of meer afzonderlijke lezingen:

Reis door het heelal! *Theo van Es*
Samen met onze docent maak je een denkbeeldige reis door het heelal en ontdek je wat we daar allemaal tegenkomen: planeten, sterren, kometen, melkwegstelsels, supernova's, zwarte gaten, enz. Daarbij komt ook de vraag aan de orde of er leven is

buiten de aarde.

Onze docent maakt ruim gebruik van prachtige beelden en spectaculaire video's, zodat deze ingewikkelde materie voor iedereen begrijpelijk en spannend wordt.

M19a € 31,- • 1 lezing
Datum/tijd Vr. 17 maart 2023 • 10.00 – 13.00
Locatie De Sterrentuin

De wereld van Albert Einstein *Theo van Es*

Albert Einstein leerde ons 100 jaar geleden dat tijd relatief is en zwaartekracht eigenlijk niet bestaat. In deze lezing legt Theo van Es dat uit zónder gebruik te maken van ingewikkelde wiskunde. Ook het mysterieuze zwarte gat komt aan bod. Ook in deze lezing maakt onze docent, om deze moeilijke stof helder en begrijpelijk te maken, uitgebreid gebruik van illustratieve beelden en schitterende video's.

M19b € 31,- • 1 lezing
Datum/tijd Vr. 24 maart 2023 • 10.00 – 13.00
Locatie De Sterrentuin

Kwantummechanica - het bizarre gedrag van het allerkleinste *Theo van Es*

Om het heelal te doorgronden moeten we de wereld van het kleine begrijpen. Het gaat om het bizarre gedrag van materie en energie op subatomair niveau, dat onder meer wordt bestudeerd in de gigantische Large Hadron Collider van de Europese onderzoekorganisatie CERN onder de Jura bij Genève. Om dit alles begrijpelijk te maken presenteert onze docent ook in deze lezing een grote stroom fraaie beelden en video's.

M19c € 31,- • 1 lezing
Datum/tijd Vr. 31 maart 2023 • 10.00 – 13.00

Locatie De Sterrentuin

Chaostheorie

Theo van Es

De chaostheorie is een theorie over de enorme gevolgen die een heel kleine verandering op langere termijn kan hebben. Bekend is 'het vlindereffect': De vlinder die opstijgt vanaf een bloem in Mexico, kan drie maanden later misschien wel een tropische wervelstorm veroorzaken in Thailand. Hoe werkt dat? Welke wetten gelden hierbij? En tot slot: wat heeft dit met het heelal te maken? Geeft dat ons aanwijzingen voor het bestaan van een multiversum?

M19d € 31,- • 1 lezing
Datum/tijd Vr. 14 april 2023 • 10.00 – 13.00
Locatie De Sterrentuin

Astronomische waarnemingen: welke technieken gebruiken astronomen?

Theo van Es

Alles wat wij kennen en zien, van onszelf tot de verste sterren, vormt maar 5 % van de materie in het heelal. De overige 95 % bestaat uit donkere energie en donkere materie. Deze kunnen wij niet zien, maar het bestaan ervan kan wel indirect worden afgeleid uit astronomische waarnemingen. Wat weten wij van donkere materie, waar bestaat het uit? En hoe onderzoeken we dat? In deze lezing wordt ingegaan op de apparatuur, de technieken en de 'trucjes' die de astronomen gebruiken om het heelal te bestuderen. Onze docent laat dat zien, van eenvoudige telescopen tot megaconstructies en satellieten als de Hubble telescoop, die ons fantastische beelden heeft opgeleverd.

M19e € 31,- • 1 lezing

Datum/tijd Vr. 21 april 2023 • 10.00 – 13.00
Locatie De Sterrentuin

=====In nieuwe kolom beginnen=====

Arduino Ruud van der Meer en Rob Jager

Wat is een Arduino? Wat kan ik er mee?
Je zult wel eens de naam Arduino zijn tegengekomen. Misschien heb je wel eens op www.arduino.cc gekeken, en een enkeling zal wel eens met een Arduino iets gemaakt hebben. Toch is de drempel niet zo hoog als je zou denken en het kost ook nog eens heel weinig om wat te experimenteren met de Arduino.

De Arduino is eigenlijk een soort LEGO met elektronicablokjes, waarmee fantastisch werkende creaties te bouwen zijn. Met draden, een basisbord en verschillende onderdelen kun je echt werkende apparaten maken. En het is geschikt voor jong en oud, dus van 10 tot 80 jaar.

In de cursussen Arduino die de LVU aanbiedt, leer je werken met de Arduino. De Arduino Basis cursus biedt een introductie in de wereld van Arduino. Na afloop van deze cursus kun je je opgeven voor de Arduino Vervolg cursus of zelf doorgaan met de vele bouwvoorbeelden die je op het internet kunt vinden.

Arduino Café

Heb je al eens iets over Arduino gelezen of bent je al bekend met de mogelijkheden daarvan? Tijdens het LVU Arduino Café zijn onze docent Ruud van der Meer en coördinator Rob Jager zijn aanwezig om met je te praten en je vragen te beantwoorden.

Je bent elke eerste zaterdag van de maand van harte welkom.

Wij houden het eenvoudig, geen aanmelding, wel een kleine bijdrage (€ 5,-, koffie of thee inbegrepen).

€ 5,- • 1 bijeenkomst per maand
Datum/tijd Za. 6 aug. 2022 • 11.00 – 15.00
Vervolg za. 3 sept., 1 okt., 5 nov., 3 dec. 2022
7 jan. 2023, 4 febr., 4 maart, 1 april,
6 mei, 3 juni, 1 juli 2023
Locatie De Sterrentuin

Materialen en leerboeken

Voor cursussen gemerkt met * worden materialen en/of leerboeken gebruikt. Deze dien je mee te brengen, dan wel worden deze door de docent tegen vergoeding beschikbaar gesteld.

Informatie over materialen en leerboeken vind je op de website bij de betreffende cursus.

Arduino Basis cursus* Ruud van der Meer

In deze cursus ontdek je wat de Arduino elektronica voor jou kan betekenen. Naast theorie is er in iedere les ruim tijd om de Arduinoset met je eigen PC uit te proberen. In vijf lessen komt alles over de mogelijkheden van Arduino, zoals de hardware- en software-eigenschappen, de in- en uitgangsmodule bij de Arduinoset, de mogelijkheden van de Arduino-software en de intelligente module in de Arduinoset zitten. En je krijgt informatie over de Arduino Vervolg cursus.

Je werkt met je eigen Arduinoset die je aanschaft bij de docent; kosten ca. € 60,-, te voldoen op de eerste lesavond.

ICT20 € 105,- • 1 serie van 5 workshops
Datum/tijd Ma. 12 sept. 2022 • 19.30 – 21.30
Locatie De Sterrentuin
Vervolg Tweewekelijks

Arduino Vervolg cursus* Ruud van der Meer

In de Arduino Basiscursus heb je geleerd, hoe je kunt werken met verschillende Arduino onderdelen. In de Arduino Vervolgcurcus leer je meer praktisch zaken rondom de bouw van ingewikkelder systemen, die je niet zo maar in de winkel kunt kopen. En er is meer tijd en aandacht voor de software.

Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de eerder aangeschafte materialen, maar ook van een aanvullende materiaalset; deze schaf je aan bij de docent; kosten ca. € 35, te voldoen op de eerste cursusavond. Wij gaan ervan uit dat je beschikt over een breadboard met draadjes.

ICT21 € 105,- • 1 serie van 5 workshops
Datum/tijd Ma. 16 jan. 2023 • 19.30 – 21.30
Locatie De Sterrentuin
Vervolg Tweewekelijks

Arduino voor jongeren* *Ruud van der Meer*

Heb je altijd al interesse gehad in leuke slimme technische dingen en wil je hier later ook iets mee gaan doen, dan is deze cursus speciaal voor jongeren een uitstekende kans om kennis te maken met de Arduino. Dat is eigenlijk een soort LEGO met elektronicablokjes, waarmee fantastisch werkende creaties te bouwen zijn. Wil je iets meer van Arduino weten kijk dan eens op www.arduino.cc, of bezoek 'Arduino Nederland' op Facebook.

In de lessen is er naast theorie veel tijd om de Arduinoset met je eigen PC uit te proberen. In de cursus maak je daar kennis mee en met de bijbehorende hardware en de Arduino-software. En je leert spelenderwijs met C++ een verkeersknooppunt en een alarmsysteem programmeren.

Je werkt met je eigen Jongeren Arduino-set die je aanschaft bij de docent; kosten ca. € 35,-, te voldoen op de eerste lesavond.

ICT22 € 105,- • 1 serie van 5 workshops
Datum/tijd Za. 24 sept. 2022 • 10.30 – 12.30
Locatie De Sterrentuin
Vervolg Tweewekelijks

Workshop Animeren van de modelbaan met Arduino en MobaLedLib* *Rob Jager*

MobaLedLib heeft zich ontwikkeld tot een systeem, gebaseerd op de Arduino-microcontroller, waarmee je lichteffecten, geanimeerde figuren, servomotoren en geluidsmodules op elk modelspoorstelsel kunt aansturen en zo dat systeem kunt verlevendigen. Je kunt het met elk systeem combineren en, met enige hardware uitbreidingen, aansluiten op bestaande centrales of de pc. De effecten worden gemakkelijk geprogrammeerd, je kunt met beperkte programmeer-ervaring op een Arduino al goed aan de slag. Na uitleg van de werking van MobaLedLib en het laden van de programma's op je laptop en op de Arduino configureer je enkele animaties zoals een bewoond huis, een stoplicht en straatlantaarns.

ICT23 € 20,- • 1 workshop
Datum/tijd Za. 19 nov. 2022 • 10.30 – 12.30
Locatie De Sterrentuin

3D printen en 3D modellen maken in Blender *Bernard 't Hooft*

In deze cursus leer je de basisprincipes van het maken van 3D modellen m.b.v. het gratis open source programma Blender, die je vervolgens kunt printen op een 3D printer.

Je maakt drie 3D modellen, waarbij de twee meest gebruikte modelingtechnieken worden gebruikt: Met 'sculpting', te vergelijken met het werken met klei, maak je 'Shaun het schaap'. Met 'flatsurface modeling', veel gebruikt in de architectuur en in de game-industrie, maak je een dressoir en een

schaakstuk (een looper).

In de derde les staat 3D printen centraal: de werking van een 3D printer, de soorten 3D printers en voor 'slicing software' voor de vertaling van het in Blender gemaakte 3D model naar een printbaar bestand.

Je breng je eigen laptop mee naar de cursus. Indien dat niet mogelijk is, dan zijn er laptops aanwezig om mee te werken. De bestanden kun je downloaden op je usb-stick.

ICT26 € 65,- • 3 lessen • Tweewekelijks
Datum/tijd Wo. 10 mei 2023 • 19.30 – 21.30
Locatie De Sterrentuin

Digitale veiligheid *Wilko de Vlieger en Rob Jager*

Ons leven is de afgelopen twintig jaar steeds digitaal geworden. Steeds meer moeten wij onze onlinegegevens beveiligen met wachtwoorden die lastig te raden of kraken zijn, en die niemand kent. Maar het gaat nog steeds vaak fout: in 2021 werd een op de zes Nederlanders slachtoffer van digitale criminaliteit.

Veel problemen kunnen voorkomen worden met de juiste aandacht en technische hulpmiddelen. In deze cursus doe je in vijf sessies hiervoor de nodige inzichten op. Je krijgt handvatten om alert te zijn op mailtjes, websites en telefoontjes die erop gericht zijn waardevolle informatie of je vermogen te stelen. Er wordt een groot aantal relevante thema's besproken, zoals de beveiliging van apparaten en geïnstalleerde software, mobiele telefoon, digitale gegevens, Wifi beveiliging, social media en de veiligheid van jouw bankgegevens.

Deze cursus is geen technische cursus, er wordt niet uitgebreid ingegaan op bijv. de configuratie van je modem of de precieze instellingen op de mobiele telefoon.

ICT27 € 105,- • 5 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 13 febr. 2023 • 13.30 – 15.30
Locatie De Sterrentuin

=====In nieuwe kolom beginnen=====

Bedrijfsgericht

Maak een eenvoudige website met Elementor in WordPress *Bernard 't Hoof*

In deze cursus leer je hoe je met Elementor, een gratis plug-in voor WordPress, snel én gratis een mooie website bouwt. Deze cursus gaat niet over de ins en outs van WordPress zelf. WordPress is in deze cursus alleen 'host' voor Elementor.

In de eerste les wordt alles in gereedheid gebracht voor de bouw van de website, waaraan je m.b.v. Elementor werkt in de tweede en derde bijeenkomst.

Je werkt op een laptop van de docent, een eigen laptop is niet nodig. Wél neem je een usb-stick mee om het lesmateriaal, in pdf formaat, mee te nemen.

ICT24 € 65,- • 3 lessen • Tweewekelijks
Datum/tijd Wo. 21 sept. 2022 • 19.30 – 21.30
Locatie De Sterrentuin

Een goede start voor je eigen bedrijf **En alles wat daarbij komt kijken.**

Carlo Borsboom

Een eigen bedrijf starten hoeft niet moeilijk te zijn als je maar goed bent voorbereid. Want bij het starten van je onderneming en in de eerste fase daarna komen er een hoop zaken langs die je moet regelen en waar je rekening mee moet houden. In deze korte cursus komen al deze zaken op hoofdlijnen aan de orde: inschrijving bij de Kamer van Koophandel, een

bedrijfsplan maken, eventueel financiering van je onderneming regelen, de eventueel noodzakelijke vergunningen regelen en de noodzakelijke verzekeringen afsluiten. Vanaf de start zul je ook een administratie moeten bijhouden om te weten waar de opbrengsten vandaan komen en welke kosten je maakt. En je administratie dient als basis voor het vaststellen wat je aan belastingen moet betalen zoals BTW en Inkomstenbelasting.

M55 € 49,- • 2 lessen
Datum/tijd Di. 11 okt. 2022 • 19.30 – 21.30
Locatie De Sterrentuin

Geïnteresseerden in bedrijfsgerichte cursussen wijzen wij ook graag op de volgende cursussen:

Grafisch vormgeven met Scribus

€ 65,- • 3 lessen • Tweewekelijks
Datum/tijd Wo. 15 maart 2023 • 19.30 – 21.30
Locatie De Sterrentuin

Zie pagina .....

Business English Intermediate+ 1 (niveau B1/B2)

TE8a € 299,- • 12 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 12 sept. 2022 • 19.00 – 21.00
Locatie De Sterrentuin

Zie pagina .....

Business English Intermediate+ 2 (niveau B1/B2)

TE8b € 299,- • 12 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 9 jan. 2023 • 19.00 – 21.00

Locatie De Sterrentuin

Zie pagina .....

=====Op nieuwe pagina beginnen=====

KUNST EN CULTUUR

De nieuwe vrouw

Een tentoonstelling in Singer Laren

Lisette le Blanc

De maatschappelijke positie van de vrouw veranderde eind 19^e begin 20^e eeuw langzaam maar zeker. Dat kwam ook in de kunst aan het licht. In de tentoonstelling ‘De Nieuwe Vrouw’ (Singer Museum in Laren, 13 september t/m 8 januari), staat de beeldvorming van de vrouw tegen de achtergrond van de emancipatie centraal. We zien de vrouwelijke kracht, schoonheid, talent en doorzettingsvermogen. Vrouwen die de barricade opgaan, meesterwerken maken, collecties aanleggen. Vrouwen die – keer op keer – tornen aan de ideeën van wat typisch ‘vrouwelijk’ of ‘mannelijk’ is, die met conventies breken en grenzen verleggen.

De lezing is een mooie introductie op de tentoonstelling, waar werken te zien zijn van onder meer Charley Toorop, Marlene Dumas, Else Berg, Jan Sluijters, Isaac Israëls, Eva Besnyö, die getuigen van vrouwelijke kracht, talent, doorzettingsvermogen én schoonheid.

KL6 € 19,- • 1 lezing
Datum/tijd Do. 6 okt. 2022 • 14.00 – 16.00
Locatie De Sterrentuin

Marinetti en het futurisme

Lisette le Blanc

Met zijn *Manifeste du Futurisme*, gepubliceerd op 20 februari 1909 in *Le Figaro*, luidt de Italiaanse dichter

Filippo Tommaso Marinetti een nieuw artistiek tijdperk in. Als oprichter en charismatisch leider van het Italiaanse futurisme presenteert hij zijn avant-gardistische ideologie die, in al zijn veelzijdigheid en complexiteit, uitgroeide tot een voorbeeld voor de modernistische mentaliteit van de twintigste eeuw. Met al hun verbeeldingskracht zetten de futuristen zich in om een radicaal nieuwe toekomst vorm te geven. De kunst van de futuristen brak met alle bestaande artistieke conventies. Want de keuze voor het heden betekende ook een keuze tegen het verleden.

Van 25 september 2022 t/m 19 februari 2023 toont het Rijksmuseum Twente in Enschede een overzicht van het werk van Marinetti en het futurisme, met een centrale rol voor het spanningsveld tussen idealen en de werkelijkheid.

KL4 € 19,- • 1 lezing
Datum/tijd Vr. 21 okt. 2022 • 14.00 – 16.00
Locatie De Sterrentuin

Balenciaga, le maître onder de couturiers

Lisette le Blanc

Cristobál Balenciaga (1895 – 1972) werd beschouwd als de maître onder de couturiers. In de woorden van Christian Dior: “Als haute couture een orkest is, dan is Balenciaga de dirigent en de rest van ons slechts de musici die de aanwijzingen van de meester volgen”. Balenciaga, zoon van een naaister, maakte van jongs af aan kennis met de beginselen van het vak. Als kleermaker ontwikkelde hij zich tot modeontwerper. Zijn sculpturale en complexe vormen kwamen het beste uit in zijn favoriete kleur: zwart, in kant, zijde, fluweel, borduurwerk. Zijn stijl was vernieuwend en hij maakte baanbrekende ontwerpen. Onze docente laat de ontwikkeling van zijn oeuvre zien en geeft een kijkje in zijn leven.

De lezing is een goede voorbereiding op een bezoek aan de tentoonstelling ‘Balenciaga – meesterlijk zwart’ (24 september t/m met 5 maart 2023).

KL5 € 19,- • 1 lezing
Datum/tijd Vr. 9 dec. 2022 • 14.00 – 16.00
Locatie De Sterrentuin

Vermeer

Marijke Tolsma

Johannes Vermeer (1632-1675) is een van de grootste meesters uit de Hollandse Gouden Eeuw. Zijn werk, dat vaak tijdloze, ingetogen momenten toont, onderscheidt zich door subtiel kleurgebruik en een ideale compositie, en is met name beroemd vanwege zijn meesterlijke gebruik van helder, kleurrijk licht. Om die reden wordt hij soms ook raadselachtig gevonden. Hij werkte langzaam en zeer zorgvuldig en gebruikte vaak zeer kostbare pigmenten. Vermoedelijk heeft hij niet meer dan 50 werken gemaakt, waarvan er 35 bekend zijn.

In zijn tijd was Vermeer niet erg bekend. Hij raakte zelfs in vergetelheid. Eind 19^e eeuw werd hij herontdekt en van toen af groeide zijn reputatie. Het Rijksmuseum organiseert van 10 februari tot 4 juni 2023, in samenwerking met het Mauritshuis, de grootste Vermeertentoonstelling tot nu toe. Tegelijkertijd organiseert Museum Prinsenhof Delft de tentoonstelling ‘Het Delft van Vermeer’, die een beeld schetst van het bruisende stadsklimaat in het Delft van de 17de eeuw. De lezing biedt een goede voorbereiding op deze tentoonstellingen.

KL1 € 19,- • 1 lezing
Datum/tijd Vr. 17 febr. 2023 • 14.00 – 16.00
Locatie De Sterrentuin

De ‘Special effects’ van J.S. Bach

Jennifer Kok

De muziek van componist Johann Sebastian Bach (1685-1750) roept bij velen warme gevoelens op. Bach is één van de grootste en invloedrijkste componisten uit de geschiedenis. Wat is het dat deze componist zo populair maakt en waardoor is hij een bron van inspiratie voor allerlei soorten hedendaagse muziek?

In deze lezing proberen we de antwoorden te vinden door de wereldlijke, kerkelijke en muziekcontext waar Bach in leefde te belichten. Met luistervoorbeelden, zijn afkomstig uit uiteenlopende muziekstukken maar vooral ook uit de welbekende en geliefde Matthäus Passion, illustreren we hoe we deze aspecten terug horen in de muzikale effecten die Bach toepaste in zijn composities.

KL3 € 19,- • 1 lezing
Datum/tijd Ma. 27 maart 2023 • 19.30 – 21.30
Locatie De Sterrentuin

Toetanchamon en de Vallei der Koningen

Diana de Wild

Op 4 november dit jaar is het 100 jaar geleden dat de Britse archeoloog Howard Carter middenin de Vallei der Koningen in Egypte een trap vond die naar beneden leidde naar een verzegelde doorgang. Carter moest wachten op de financier van de opgravingen Lord Carnavon, maar op 26 november 1922 keken de twee mannen door een gat in de verzegelde deur in het graf en zagen ‘vreemde dieren, beelden en goud, overal de glinstering van goud’. Het graf van de onbekende farao Toetanchamon bleek zo goed als intact te zijn.

Deze vondst was grootste ontdekking in de Vallei der Koningen, maar lang niet de enige. Voor en na 1922 zijn veel meer bijzondere vondsten in de Vallei der

Koningen gedaan, zoals het ongeschonden graf van de overgrootouders van Toetanchamon (1905) gevonden en het enorme graf van de zonen van Ramses II (1995).

Jubileumaanbieding

K70 ~~€ 63~~ € 57 • 3 lezingen • Wekelijks
Datum/tijd Di. 1 nov. 2022 • 10.00 – 12.00
Locatie De Sterrentuin

Byblos

Diana de Wild

Eén van de grootste havensteden uit de oudheid was Byblos, die nu in Libanon ligt en die al zo'n 8500 jaar werd bewoond. In deze havenstad ontmoetten volkeren uit het Nabije Oosten en het Middellandse Zeegebied elkaar: Egyptenaren, Assyriërs, Perzen, Grieken en Romeinen. De stad werd lang bewoond door de Feniciërs. In de Bronstijd was Byblos lange tijd een vazal van de Egyptische farao's. De koningen van Byblos lieten zich in die tijd in rotsgraven begraven, die in 1922 gevonden zijn. Byblos speelde een belangrijke rol in de ontwikkeling van ons alfabet. Het Griekse woord voor boek, biblion, is van de Griekse naam van de stad afgeleid. Wij gebruiken het nog steeds in woorden als bibliotheek, bibliografie en bijbel.

KL8 € 19,- • 1 lezing
Datum/tijd Di. 29 nov. 2022 • 10.00 – 12.00
Locatie De Sterrentuin

Op deze lezing sluit het bezoek aan de tentoonstelling over Byblos in het Rijksmuseum van Oudheden aan. U kunt voor beide evenementen gelijktijdig inschrijven (zie hieronder).

's Werelds oudste havenstad Byblos

Diana de Wild

Vanaf oktober 2022 is in het Rijksmuseum van Oudheden een grote tentoonstelling te zien over Byblos, 's werelds oudste havenstad. Byblos is een UNESCO werelderfgoedsite. De stad speelde een ongekende rol in de geschiedenis van het Middellandse Zeegebied en het Midden-Oosten. De tentoonstelling brengt het mooiste en beste ter wereld over Byblos bijeen: prachtige koningsgraven, rijk versierde wapens, Romeinse mozaïeken, de vroegste zeehandel en de oudste Fenicische alfabet-inscripties. Er is ook aandacht voor de diverse sporen die vele volkeren in de duizenden jaren van het bestaan van Byblos achterlieten in de stad. Byblos wordt tot leven gebracht met spectaculaire projecties, (3D-)reconstructies en verhalen over uitzonderlijke handelaren, helden, priesteressen, koningen en goden.

KL9 € 22,50 • 1 museumbezoek
Datum/tijd Di. 6 dec. 2022 • 10.30 – 12.30
Locatie Rijksmuseum van Oudheden,
Rapenburg 28, Leiden

De entree tot het museum is niet inbegrepen in de cursusprijs, maar is gratis met een Museumkaart.

De lezing 'Byblos' op dinsdag 29 november 2022 biedt een breder perspectief en verdere verdieping. Je kunt intekenen op beide activiteiten tezamen:

KVC44 € 39,- • 1 lezing + 1 museumbezoek
Datum/tijd Di. 29 nov. 2022 • 10.00 – 12.00
Locatie Lezing: De Sterrentuin
Museumbezoek: RMO, Rapenburg
28, Leiden
Vervolg Di. 6 dec. 2022 • 10.30 – 12.30 uur

De archeologie van Europa: steentijd

Diana de Wild

Duizenden jaren geleden leerden mensen om akkers te bebouwen en dieren te fokken. Vanuit het Nabije Oosten verspreidde het boerenbedrijf zich over Europa, hoewel in sommige gebieden mensen nog lang bleven jagen en verzamelen zoals in Nederland. Hoe leefden de jagers en verzamelaars in Europa? En wat veranderde met de komst van de eerste boeren? Bijzonder is dat de vroege boeren in Europa grote, stenen bouwwerken oprichtten. In Nederland zijn dat de oudst zichtbare monumenten: de hunebedden. Hunebedden zijn ook in Duitsland en het zuiden van Scandinavië gevonden. Grote stenen monumenten zijn ook bewaard gebleven in het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Frankrijk en het Iberisch schiereiland, graven, maar ook steencirkels. De beroemdste is Stonehenge. Waarom staken deze vroege boerengemeenschappen zoveel tijd in het oprichten van stenen monumenten?

K76 € 63,- • 3 lezingen • Wekelijks
Datum/tijd Di. 31 jan. 2023 • 10.00 – 12.00
Locatie De Sterrentuin

Tuinen in de oudheid

Diana de Wild

In de oudheid lieten koningen van het Nabije Oosten en Egypte prachtige tuinen aanleggen. Of de beroemde Hangende Tuinen van Babylon ooit hebben bestaan, is niet zeker, maar dat de koningen van Assyrië en Perzië tuinen en parken lieten aanleggen bij hun paleizen, weten we uit afbeeldingen en beschrijvingen. Ook in veel Egyptische graven zijn afbeeldingen gevonden van prachtig aangelegde tuinen. De Romeinen waren gek op de natuur. Dat is goed te zien in de vele schilderijen van prachtige tuinen uit de huizen van de rijkste Romeinen. In hun buitenhuizen legden ze prachtige tuinen aan vol met kopieën van Griekse beelden. Romeinse tuinen zijn teruggevonden in de steden en villa's, die bedekt zijn

door de uitbarsting van de Vesuvius. Op een aantal plekken zijn deze tuinen gereconstrueerd, waardoor we nu een goed idee krijgen van de pracht van deze oude tuinen.

K33 € 42,- • 2 lezingen • Wekelijks
Datum/tijd Di. 4 april 2023 • 10.00 – 12.00
Locatie De Sterrentuin

=====In nieuwe kolom beginnen=====

Programma 'Moderne Architectuur'

De laatste jaren worden zowel door architecten met internationale reputatie als door minder bekende architecten opmerkelijke gebouwen ontworpen, die ieder voor zich al een bezoek waard zijn. Interessante architectuur gaat niet zelden gepaard met even interessante stedenbouwkundige ontwikkelingen. In dit seizoen willen wij de mogelijkheid bieden om de architectuur en de stedelijke ontwikkeling in drie van zulke gebieden te leren kennen. Wij willen daarvoor drie dagexcursies aanbieden, naar Rotterdam (Museumkwartier), Amsterdam (Zuidas) en Utrecht (omgeving Centraal station). Deze opzet wijkt af van de opzet in andere jaren. Wij zijn de gehele dag op stap, bezoeken een aantal gebouwen en lopen van project naar project in totaal iets meer dan een kilometer.

De eerste dagexcursie vindt plaats op donderdag 20 oktober 2022: **Architectuur in Rotterdams Museumkwartier.**

Bij voldoende belangstelling organiseert de LVU in het voorjaar van 2023:

- **Een dagexcursie 'Architectuur in de Zuidas van Amsterdam'**

- **Een dagexcursie 'Architectuur in Hoog Catharijne Utrecht'**

Architectuur in Rotterdams Museumkwartier

Jan van Iersel

In en rond het Museumpark in Rotterdam is de laatste jaren een cluster van interessante, vaak museale, gebouwen ontstaan: het Huis Sonneveld, het Nieuwe Instituut, de Kunsthal, het Depôt van Museum Boymans-van Beuningen. Minder bekend zijn het Chabotmuseum en het Belasting- en Douanemuseum. De excursie omvat een wandeling langs en in de belangrijkste gebouwen. De wandeling begint om 10 uur in het Belasting- en Douanemuseum, waar onze docent een presentatie geeft over de gebouwen die tijdens de wandeling worden bezocht. De wandeling voert ons dan langs (en door!) de Kunsthal, een ontwerp van Rem Koolhaas, en het Depôt van het Museum Boymans-van Beuningen van Winy Maas (van het bekende bureau MVRDV). Daar bekijken we het zeer opmerkelijke gebouw van buiten en van binnen, en nemen de gelegenheid te baat om ook iets van de daar bewaarde kunstwerken te zien. En we genieten daar van de lunch. Vervolgens gaat de tocht naar het Huis Sonneveld, in 1933 ontworpen door het bureau Brinkman en van der Vlugt. De wandeling wordt besloten in het Nieuwe Instituut, museum en kenniscentrum voor architectuur en design, in 1993 ontworpen door de oud-rijksbouwmeester Jo Coenen.

Jubileumaanbieding

K45 ~~€ 95,-~~ € 87,50 • 1 excursie
Datum/tijd Do. 20 okt. 2022 • 10.00 – 17.00
Locatie Start: Belasting- en Douanemuseum, Parklaan 14, Rotterdam

De prijs is inclusief een lunch en een drankje tot slot, maar exclusief de toegang tot de musea (gratis bij alle te bezoeken musea met de Museumkaart).

De Koninklijke Bibliotheek

Deskundige van de KB

De Koninklijke Bibliotheek (KB) is de nationale bibliotheek van Nederland, opgericht in 1798. De KB heeft als doel iedereen toegang te geven tot kennis en cultuur van het heden en verleden van Nederland. De KB is het kenniscentrum voor wetenschappelijke informatievoorziening. In de collectie staan de geesteswetenschappen centraal, met accent op Nederlandse geschiedenis, taal en cultuur. In het Depot van Nederlandse Publicaties worden in principe alle publicaties opgenomen die door Nederlandse uitgeverij uitgebracht zijn sinds het begin van de boekdrukkunst, ook digitale publicaties (w.o. zelfs gehele websites). De KB bezit 7 miljoen stuks bibliotheekmateriaal op ruim 115 kilometer plankruimte. De collectie beslaat vrijwel de gehele Nederlandse letterkunde, van vaak unieke middeleeuwse handschriften tot en met de meest recente publicaties.

Het bezoek omvat een presentatie van parels uit de Bijzondere Collecties, van middeleeuwse handschriften tot moderne kunstenaarsboeken, en een rondleiding.

KL2 € 9,00 • 1 excursie
Datum/tijd Di. 7 maart 2023 • 11.00 – 13.00
Locatie Koninklijke Bibliotheek, Prins Willem-Alexanderhof 5, Den Haag

=====Op nieuwe pagina beginnen=====

ONTSPANNEN EN BEWEGEN

Yoga *Angela Goddijn*

Hatha Yoga is een populaire manier om te onthaasten of stress te verminderen. Door samenwerking van beweging, ademtechniek en lichaamshouding kom je tot ontspanning. Er is aandacht voor ieders persoonlijke conditie.

B65a € 165,- • 15 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Di. 6 sept. 2022 • 20.00 – 21.00
Locatie Amaliaplein 42

B65b € 220,- • 20 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Di. 10 jan. 2023 • 20.00 – 21.00
Locatie Amaliaplein 42

B70a € 165,- • 15 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Wo. 7 sept. 2022 • 10.00 - 11.00
Locatie Vlasbaan 1

B70a € 220,- • 20 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Wo. 11 jan. 2023 • 10.00 – 11.00
Locatie Vlasbaan 1

Easy Hatha Yoga

Angela Goddijn

Easy Hatha Yoga is een laagdrempelige en toegankelijke yogales waarin rust en ontspanning centraal staan. Voor iedereen die meer rust in het hoofd wil, vrijer wil ademen en meer vertrouwen wil in het eigen lichaam. De verschillende yogahoudingen zorgen voor balans in lichaam en geest. De lessen zijn gevarieerd en met veel persoonlijke aandacht.

B60a € 155,- • 14 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 6 sept. 2022 • 9.45 – 10.45
Locatie Vlasbaan 1

B60b € 199,- • 18 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 9 jan. 2023 • 9.45 – 10.45

Locatie Vlasbaan 1

Stoelyoga

Angela Goddijn

Stoelyoga is de zachtste vorm van yoga. De oefeningen voer je zittend of staande terwijl je steunt op een stoel uit. Iedereen (bv. ook tijdens een korte onderbreking van bureauwerk!) kan stoelyoga beoefenen. De oefeningen bij stoelyoga zijn eenvoudig en daarom bij uitstek óók geschikt voor ouderen, zelfs met artrose!

B62a € 140,- • 14 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 5 sept. 2022 • 11.15 – 12.15
Locatie De Sterrentuin

B62b € 180,- • 18 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 9 jan. 2023 • 11.30 – 12.30
Locatie De Sterrentuin

Bewust bewegen

Marla Kerk

De LVU biedt wekelijks fitnessstraining voor 60-plussers aan, die de mogelijkheid biedt om op verantwoorde wijze de spieren en het lichaam soepel te houden. In een groep sportief bezig zijn stimuleert en is gezellig.

B90a € 155,- • 14 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 5 sept. 2022 • 12.30 – 13.30
Locatie Vlasbaan 1

B90b € 220,- • 20 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 9 jan. 2023 • 12.30 – 13.30
Locatie

B91a € 155,- • 14 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 5 sept. 2022 • 13.45 – 14.45
Locatie Vlasbaan 1

B91b € 220,- • 20 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 9 jan. 2023 • 13.45 – 14.45
Locatie Vlasbaan 1

=====Op nieuwe pagina beginnen=====

TALEN

De LVU organiseert een boeiend aanbod van talencursussen. Kenmerkend daarvoor is:

- **Lessen in kleine groepjes**, zodat je relatief veel tijd en aandacht van de docent krijgt.
- **Veel docenten zijn ‘native speakers’**.

Als je twijfelt welke cursus voor jou het meest geschikt is, kan het bureau van de LVU je in contact brengen met de docent. Je kunt ook een proefles bijwonen alvorens je je inschrijft voor een cursus. Je kunt ook instappen in een lopende cursus; bespreek dat met het LVU-bureau.

*** Lesmateriaal/teaching material**

Voor cursussen gemerkt met * worden leerboeken gebruikt, dan wel stelt de docent tegen vergoeding lesmateriaal beschikbaar.

Informatie over lesmaterialen en leerboeken vind je op de website bij de betreffende cursus.

Let op: wacht met aanschaffen van het lesmateriaal tot zeker is dat de cursus doorgaat!

In courses marked with * you will need a study book that you will need to purchase, or the tutor will make teaching material available for a modest fee. You will find information about teaching material and study books on the course page on our website.

Wait till it is certain the course will take place, before buying any books.

Nederlands voor buitenlanders 1a *Dutch for foreigners Elementary 1a (level A1)**

Crista Snel

In this course you will acquire basic knowledge of the Dutch language and learn the principles of understanding, reading, writing and talking in Dutch. Course participants should take into account several hours of homework each week.

In order to join this course you will have to contact the teacher for an intake by mail.

Je verwerft basiskennis van het Nederlands en leert de basisvaardigheden voor het begrijpen, lezen, schrijven en spreken van Nederlands. De deelnemers moeten rekening houden met enkele uren huiswerk per week.

Om de cursus te volgen is een intake via de mail met de docent gewenst.

TND1a € 200,- • 13 lessen/lessons
• Wekelijks/weekly

Datum/tijd Wo. 14 sept. 2022 • 19.00 – 20.30

Date/time Wedn. 14 Sept. 2022 • 19.00 – 20.30

Locatie/venue De Sterrentuin

Nederlands voor buitenlanders 1b *Dutch for foreigners Elementary 1b (level A1)**

Crista Snel

This course is a follow up of the ‘*Dutch for foreigners Elementary 1a*’ course, given in the second half of 2022.

Deze cursus is het vervolg van de cursus ‘*Dutch for foreigners Elementary 1a*’ die gegeven werd in het najaar van 2022.

TND1b € 215,- • 14 lessen/lessons

• Wekelijks/weekly

Datum/tijd Wo. 11 jan. 2022 • 19.00 – 20.30

Date/time Wedn. 11 Jan. 2022 • 19.00 – 20.30

Locatie/venue De Sterrentuin

Nederlands voor buitenlanders 2a *Dutch for foreigners 2a (level A2-B1)** *Crista Snel*

This course builds on the results of last year’s course *Dutch for foreigners Elementary 1b*, but is also accessible for educated adults who already have some knowledge of the Dutch language (vocabulary and grammar).

Participants in this course should have a basic understanding of the grammar of their native language and should take into account several hours of homework each week. In order to join this course you will have to contact the teacher for an intake by mail.

Deze cursus bouwt voort op de resultaten van de cursus *Dutch for foreigners Elementary 1b* die afgelopen voorjaar is gegeven, maar is ook toegankelijk voor volwassenen die al enige kennis van het Nederlands hebben. De cursus is gericht op het bereiken van een niveau vergelijkbaar met tenminste NT2-niveau A2.

Van de deelnemers wordt verwacht dat ze de basisgrammatica van hun moedertaal beheersen. Ze moeten rekening houden met enkele uren huiswerk per week. Om deze cursus te volgen is een intake via de mail met de docent gewenst.

TND2a € 200,- • 13 lessen/lessons
• Wekelijks/weekly

Datum/tijd Wo. 14 sept. 2022 • 20.30 – 22.00

Date/time Wedn. 14 Sept. 2022 • 20.30 – 22.00

Locatie/venue De Sterrentuin

Nederlands voor buitenlanders 2b

Dutch for foreigners 2b (level A2-B1)* Crista Snel

This course is a follow up of the ‘Dutch for foreigners 2a’ course, given in the second half of 2022.

Deze cursus is het vervolg van de cursus ‘Dutch for foreigners 2a’ die gegeven werd in het najaar van 2022.

TND2b € 215,- • 14 lessen/lessons
• Wekelijks/weekly
Datum/tijd Wo. 11 jan. 2022 • 20.30 – 22.00
Date/time Wedn. 11 Jan. 2022 • 20.30 – 22.00
Locatie/venue De Sterrentuin

=====In nieuwe kolom beginnen=====

Engels Geraldine Flynn en Eli ten Lohuis

Dit seizoen biedt de LVU acht cursussen Engels aan op verschillende niveaus, plus een leeskring Engelstalige literatuur. Daaronder ook twee cursussen Business English.

Als je al enig Engels kent en twijfelt welke cursus voor jou het meest geschikt is, neem dan contact op met het bureau van de LVU. Het bureau zal je in contact brengen met de docente, met wie je kunt bespreken voor welke cursus je je het beste kunt inschrijven. Je kunt ook instappen in een lopende cursus; bespreek dat met het LVU-bureau.

Leeskring Engelse Literatuur/Reading Group **English Literature** Eli ten Lohuis

In zes bijeenkomsten bespreek je met de docente en de andere deelnemers steeds een roman of korte verhalenbundel. Je wordt geacht het betreffende boek vóór de

bijeenkomst gelezen te hebben; mogelijk stuurt de docente ongeveer een week van tevoren discussievragen toe als leidraad voor de bespreking. De datum van de eerste bijeenkomst staat vast; de hieronder vermelde data kunnen zo nodig worden aangepast.

In 6 meetings you will discuss with the tutor and the group as many novels and/or short story collections. You are supposed to have read the book before coming to the meeting; the tutor may send you some discussion questions about a week before the actual meeting to get our discussion started.

The date of the first introductory session is fixed; the dates for the other meetings can be changed on decision by the group.

De boeken die dit jaar worden besproken zijn achtereenvolgens:

The books to be discussed at the meetings are consecutively:

1. Sarah Winman, *Still Life* (2022)
2. Damon Galgut, *The Promise* (2021)
3. Ian McEwan, *The Children Act* (2014)
4. Elif Shafak, *The Island of missing Trees* (2021)
5. Julian Barnes, *The Noise of Time* (2016)
6. Deborah Levy, *Swimming Home* (2011).

Jubileumaanbieding – Special jubilee offer

TEL1 ~~€ 130,-~~ € 120,- • 6 lessen/lessons
Datum/tijd Wo. 5 okt. 2022 • 10.00 – 12.00
Vervolg 9 nov., 14 dec. 2022, 8 febr., 15 maart, 10 mei 2023
Date/time Wedn. 5 Oct. 2022 • 10.00 – 12.00
Continuation 9 Nov., 14 Dec. 2022, 8 Feb., 15 March, 10 May 2023
Locatie/venue Eerste les/first lesson: De Sterrentuin

Engels voor beginners a (A1)* Geraldine Flynn

Een nieuwe taal leren is niet eenvoudig. Deze cursus helpt je Engels te leren op een interessante en onderhoudende manier. Het cursusmateriaal is ontworpen om je zo snel mogelijk aan het praten te krijgen, zodat je grammatica leert en jouw woordenschat uitbreidt terwijl je elke week verschillende onderwerpen ontdekt. Lees- en luistervaardigheid worden tijdens de les verbeterd. Er is voldoende tijd voor spreekoefeningen en hulp bij de uitspraak.

TE1a € 265,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Do. 15 sept. 2022 • 10.30 – 12.30
Locatie De Sterrentuin

Engels voor beginners b (A1)* *Geraldine Flynn*

Deze cursus is het vervolg van de cursus ‘Engels voor beginners a’ die in het najaar van 2022 is gegeven.

TE1b € 285,- • 14 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Do. 12 jan. 2023 • 10.30 – 12.30
Locatie De Sterrentuin

Beginner’s Plus English a (A2)* *Geraldine Flynn*

Het doel van deze cursus is cursisten in staat te stellen om het spreken van Engels te oefenen door te discussiëren over eenvoudige gespreksonderwerpen. De cursisten leren nieuwe woorden en verbeteren hun grammaticale kennis. In ongedwongen discussies leren de deelnemers in het Engels hun mening te geven over een reeks onderwerpen en actualiteiten. Ook het schrijven van Engels wordt in praktijk gebracht. Deelnemers moeten zich al redelijk kunnen redden in het Engels en ongeveer op niveau A1 zijn.

TE2a € 265,- • 13 lessen • Wekelijks

Datum/tijd Do. 15 sept. 2022 • 13.30 – 15.30
Locatie De Sterrentuin

Beginner’s Plus English b (A2)* *Geraldine Flynn*

Deze cursus is een vervolg op de cursus ‘Beginner’s Plus English a’ die in het najaar van 2022 werd gegeven.

TE2b € 285,- • 14 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Do. 12 jan. 2023 • 13.30 – 15.30
Locatie De Sterrentuin

Engels: Opfris- en conversatiecursus a (B1/B2) *Geraldine Flynn*

Deze cursus stelt de deelnemers in staat om het spreken van Engels te oefenen en daarbij tot in detail te discussiëren over veel verschillende gespreksonderwerpen. De deelnemers vergroten hun woordenschat en verbeteren hun kennis van de grammatica van het Engels. Zij discussiëren over uiteenlopende onderwerpen, met inbegrip van actuele thema’s en over hun persoonlijke interesses en hobby’s. Op deze wijze verbeteren ze hun communicatievaardigheden in het Engels. Ook wordt het schrijven van Engelse teksten geoefend. De cursus is geschikt voor deelnemers op niveau B1.

TE3a € 265,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Do. 15 sept. 2022 • 19.00 – 21.00
Locatie De Sterrentuin

Engels: Opfris- en conversatiecursus b (B1/B2/) *Geraldine Flynn*

Deze cursus is het vervolg van de cursus ‘Opfris- en conversatiecursus a’ die in het najaar van 2022 is gegeven.

De cursus is geschikt voor deelnemers op niveau B1.

TE3b € 285,- • 14 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Do. 12 jan. 2023 • 19.00 – 21.00
Locatie De Sterrentuin

Business English Intermediate+ a (niveau B1/B2)* *Geraldine Flynn*

In deze praktische cursus *Business English Intermediate* doe je de vaardigheden op die je nodig hebt voor effectieve communicatie in het zakelijke verkeer. Je oefent communicatie in praktische situaties door veel conversatie en rollenspellen. Je leert beter Engels spreken voor het geven van presentaties, deelnemen aan vergaderingen en onderhandelingen en voeren van telefoongesprekken. Ook wordt aandacht besteed aan verbetering van de schrijfvaardigheid, zowel voor emails als voor rapporten, en het gebruik van de taal in interviews en in de informele sfeer met zakenrelaties. Woordenschat en grammaticale kennis worden, waar relevant voor de zakelijke omgeving, flink uitgebreid. De docente biedt graag gelegenheid om jouw specifieke vragen en behoeften te behandelen.

Om de actieve deelname van ieder mogelijk te maken bedraagt het aantal deelnemers maximaal 8.

TE8a € 299,- • 12 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 12 sept. 2022 • 19.00 – 21.00
Locatie De Sterrentuin

Business English Intermediate+ b (niveau B1/B2)* *Geraldine Flynn*

Deze cursus is het vervolg op de cursus *Business English Intermediate+ 1* die in het najaar van 2022 is gegeven.

Om de actieve deelname van ieder mogelijk te maken bedraagt het aantal deelnemers maximaal 8.

TE8b € 299,- • 12 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 9 jan. 2023 • 19.00 – 21.00
Locatie De Sterrentuin

* Lesmateriaal

Voor cursussen gemerkt met * worden leerboeken gebruikt, dan wel stelt de docent tegen vergoeding lesmateriaal beschikbaar.

Informatie over lesmaterialen en leerboeken vind je op de website bij de betreffende cursus.

Let op: wacht met aanschaffen van het lesmateriaal tot zeker is dat de cursus doorgaat!

=====In nieuwe kolom beginnen=====

Frans

Edina Kuitert

Dit seizoen biedt de LVU twaalf cursussen Frans aan op verschillende niveaus.

Als je al enig Frans kent en twijfelt welke cursus voor jou het meest geschikt is, neem dan contact op met het LVU-bureau. Het bureau zal je in contact brengen met de docente, met wie je kunt bespreken voor welke cursus je je het beste kunt inschrijven. Voor de lesboeken van de serie ‘Voyages’ kun je zelf een instaptoets doen. Ga daarvoor naar de site www.voyagesnieuw.nl en kies het deel voor de cursus waarvoor je je willen aanmelden. Je kunt ook instappen in een lopende cursus; bespreek dat met het LVU-bureau.

Wacht met de aanschaf van het lesmateriaal tot zeker is dat de cursus doorgaat.

Frans voor beginners 1a [A0-A1]*

Deze cursus is bestemd voor echte beginners en voor “faux-débutants” dus voor degenen die lang geleden Frans hebben geleerd en hun kennis weer op willen halen of hun niveau willen onderhouden. We werken met de methode Voyages 1-nieuw hierin staan conversatie en luisteren centraal naast het behandelen van grammatica. Op een ontspannen en snelle manier leer je hier Frans spreken.

TF1a € 200,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 12 sept. 2022 • 15.30 – 17.00
Locatie De Sterrentuin

Frans voor beginners 1b [A0-A1]*

Deze cursus is het vervolg op de cursus ‘Frans voor beginners 1a’ die in het najaar van 2022 is gegeven.

Tf1b € 200,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 9 jan. 2023 • 15.30 – 17.00
Locatie De Sterrentuin

Frans voor beginners 2a [A1]*

Deze cursus is een vervolg op de cursus Frans voor beginners 1b en (ook) bestemd voor degenen die lang geleden Frans hebben geleerd en hun kennis weer op willen halen of hun niveau willen onderhouden. We gaan door met de methode Voyages 1-nieuw (hoofdstuk 7) hierin staan conversatie en luisteren centraal naast het behandelen van grammatica. Op een ontspannen en snelle manier leer je hier Frans spreken.

TF2a € 200,- • 13 lessen • Wekelijks

Datum/tijd Do. 15 sept. 2022 • 20.30 – 22.00
Locatie De Sterrentuin

Frans voor beginners 2b [A1+]*

Deze cursus is het vervolg op de cursus ‘Frans voor beginners 2a’ die in het najaar van 2022 is gegeven.

TF2b € 200,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Do. 12 jan. 2023 • 20.30 – 22.00
Locatie De Sterrentuin

Frans intensief voor 'grands débutants' 3a [A2]*

Dit is een voortzetting van de cursus ‘Frans beginners 3b’ van vorig jaar. Deze cursus is (ook) bestemd voor degenen die al Frans hebben geleerd en hun kennis weer op willen halen of degenen die hun niveau willen onderhouden. In deze cursus staan conversatie en luisteren centraal: de oefeningen bieden veel mogelijkheden tot samenwerken en veel gelegenheid om in gesprekssituaties het geleerde direct toe te passen. Op een ontspannen en snelle manier leer je hier Frans spreken. Voor deze cursus wordt je geacht om meer dan een uur per week aan huiswerk te besteden.

TF3a € 265,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 12 sept. 2022 • 13.30 - 15.30
Locatie De Sterrentuin

Frans intensief voor 'grands débutants' 3b [A2]*

Deze cursus is een voortzetting van de cursus ‘Frans Intensief voor ‘grands débutants’ 3a’ die in het najaar 2022 werd gegeven.

TF3b € 265,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 9 jan. 2023 • 13.30 - 15.30
Locatie De Sterrentuin

Frans Discussiegroep voor semigevorderden 4a [B1]*

Deze cursus is bestemd voor degenen die de basisgrammatica van de Franse taal al beheersen en die zich in de alledaagse situaties redelijk kunnen redden. *Voyages nieuw* is een communicatieve methode waarmee op systematische en ontspannen manier de taal wordt geleerd. Luisteren en spreken staan hierbij op de voorgrond. De basiswoordenschat wordt aanzienlijk uitgebreid en er is veel aandacht voor de Franse cultuur.

TF4a € 200,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 12 sept. 2022 • 19.30 – 21.00
Locatie De Sterrentuin

Frans Discussiegroep voor semigevorderden 4b [B1]*

Deze cursus is een voortzetting van de cursus ‘Frans Discussiegroep voor halfgevoorderden 4a’ die in het najaar 2022 werd gegeven.

TF4b € 200,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 9 jan. 2023 • 19.30 – 21.00
Locatie De Sterrentuin

Frans discussiegroep gevorderden 5a [B2]*

Ben je iemand die op de hoogte wil zijn van de actualiteiten in Frankrijk? En die daarover op een ontspannen manier wil mee discussiëren? Vind je het leuk om spelenderwijs je woordenschat en culturele

kennis uit te breiden? Dan is deze cursus bestemd voor jou.

We stellen ons programma gezamenlijk samen. Het is niet nodig boeken aan te schaffen, maar de discussieonderwerpen worden uit artikelen van Franse kranten, tijdschriften en videofragmenten gehaald. De docente stuurt de artikelen ter voorbereiding via email naar je toe.

TF5a € 200,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Do. 15 sept. 2022 • 19.00 - 20.30
Locatie De Sterrentuin

Frans discussiegroep gevorderden 5b [B2]*

Deze cursus is een voortzetting van de cursus ‘Frans Discussiegroep voor gevorderden 5a’ die in het najaar 2022 werd gegeven.

TF5b € 200,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Do. 12 jan. 2023 • 19.00 - 20.30
Locatie De Sterrentuin

Frans op vakantie voor beginners [A0-A1]*

Ga je binnenkort op vakantie naar Frankrijk en wil je daarvoor je kennis opfrissen? Of ben je nog helemaal niet bekend met de Franse taal? Dan is deze korte cursus echt iets voor jou.

In alle lessen behandelt de docente één afgerond thema. Je zult vertrouwd raken met het spreken van de taal zodat je de weg kunt vragen, een drankje of een hapje kunt bestellen in een restaurant, boodschappen kunt doen, kennis kunt maken en of iemand kunt bedanken. Na elk hoofdstuk volgt een Magazine met korte teksten met praktische informatie, leuke weetjes en opdrachten, zoals kruiswoordpuzzels. Je leert zo op speelse wijze iets over het land en zijn bewoners. Na de cursus kun je het geleerde direct toepassen in de praktijk.

TF9 € 200,- • 10 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Do. 2 febr. 2023 • 10.00 – 12.00
Locatie De Sterrentuin

Leeskring Franse literatuur voor beginners

Houd je van de Franse taal en literatuur? Vind je het moeilijk om er in het Frans over te praten? Dan is deze cursus echt iets voor jou. De docente zal je begeleiden om over complexere onderwerpen makkelijker te kunnen praten. Omdat we wat kortere romans met hoge literair niveau lezen, levert het je veel leesplezier en goede discussies op.

De boeken worden samen met de cursisten uitgekozen. Je wordt geacht het betreffende boek vóór de bijeenkomst gelezen te hebben. Het boek voor de eerste bijeenkomst is *Monsieur Ibrahim et les Fleurs du Coran* (2001) van Eric-Emmanuel Schmitt.

TFL1 € 63,- • 3 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Do. 29 sept. 2022 • 10.00 – 12.00
Locatie De Sterrentuin
Vervolg 24 nov. 2022, 26 jan. 2023

=====In nieuwe kolom beginnen=====

Italiaans *Monica Bolognesi*

Dit seizoen biedt de LVU vier cursussen Italiaans aan op verschillende niveaus.

Als je al enig Italiaans kent en twijfelt welke cursus voor jou het meest geschikt is, neem dan contact op met het bureau van de LVU. Het bureau zal je in contact brengen met de docente, met wie je kunt bespreken voor welke cursus je je het beste kan inschrijven. Je kunt desgewenst een proefles bijwonen alvorens je je inschrijft voor een cursus.

Je kunt ook instappen in een lopende cursus; bespreek dat met het LVU-bureau.

Wacht met de aanschaf van het lesmateriaal tot zeker is dat de cursus doorgaat.

Italiaans voor beginners 1a* (A0+)

Deze cursus is bestemd voor wie nog geen kennis heeft van het Italiaans. Luistervaardigheid en communicatie staan in deze cursus centraal, maar aan de hand van sprekende thema's, zoals begroeten en kennismaken, iets bestellen in een bar en een hotelkamer reserveren, is er ook veel aandacht voor woordenschat en grammatica. Ook de kennis van land en volk komt aan bod. Tijdens de cursus wordt gebruik gemaakt van aanvullend lees- en videomateriaal.

TI1a € 185,- • 12 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 12 sept. 2022 • 10.00 – 11.30
Locatie De Sterrentuin

Italiaans voor beginners 1b* (A0-A1)

Deze cursus is een voortzetting van de cursus Italiaans 1a, die in het najaar van 2022 werd verzorgd, maar is ook geschikt voor zij-instromers met nog weinig kennis van het Italiaans. Onderwerpen variëren van iets bestellen in een restaurant, vertellen over je beroep tot vragen en zeggen hoe laat het is, en de weg vragen en wijzen. Tijdens de cursus wordt gebruik gemaakt van aanvullend lees- en videomateriaal.

TI1b € 185,- • 12 lessen • Wekelijks

Datum/tijd Ma. 9 jan. 2023 • 10.00 – 11.30
Locatie De Sterrentuin

Italiaans voor beginners 2a* (A1)

Deze cursus is het vervolg op de cursus Italiaans voor beginners 1b maar is ook geschikt voor zijinstromers met een redelijke basiskennis van de taal. Spreek- en luistervaardigheid staan centraal, maar er is ook aandacht voor uitbreiding van de woordenschat, de kennis van de grammatica en leesvaardigheden. Ook de cultuur en de gebruiken van het volk komen aan bod. Sprekende thema's, zoals iets over uzelf en je vakantie vertellen, winkelen en boodschappen doen, worden behandeld. Tijdens de cursus wordt gebruik gemaakt van aanvullend lees- en videomateriaal.

TI2a € 185,- • 12 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 12 sept. 2022 • 11.45 – 13.15
Locatie De Sterrentuin

Italiaans voor beginners 2b* (A1+)

Deze cursus is een voortzetting van de cursus Italiaans 2a, die in het najaar van 2022 werd verzorgd, maar is ook geschikt voor zijinstromers met een goede kennis van de taal. De cursus start op niveau A1 van het Europees referentiekader en gaat richting niveau A2. We werken aan de hand van sprekende onderwerpen uit het dagelijks leven, zoals huis, eten, sporten, personen beschrijven. Het accent ligt op spreekvaardigheid en conversatie maar ook worden de woordenschat en de kennis van de grammatica uitgebreid. Tijdens de cursus wordt gebruik gemaakt van aanvullend lees- en videomateriaal.

TI2b € 185,- • 12 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Ma. 9 jan. 2023 • 11.45 – 13.15
Locatie De Sterrentuin

*** Lesmateriaal**

Voor cursussen gemerkt met * worden leerboeken gebruikt, dan wel stelt de docent tegen vergoeding lesmateriaal beschikbaar.

Informatie over lesmaterialen en leerboeken vind je op de website bij de betreffende cursus.

Let op: wacht met aanschaffen van het lesmateriaal tot zeker is dat de cursus doorgaat!

Spaans voor beginners 1a [A0-A1]*

Marlen Fuentes Aravena

Een cursus voor beginners of voor mensen die in het verleden al eens Spaans hebben geleerd en weer opnieuw willen beginnen.

In een Spaanstalig land jezelf redden in de meest voorkomende alledaagse situaties, dat is wat je in deze cursus leert: uitspraakregels, persoonlijke informatie geven en vragen, praten over beroepen, getallen, familierelaties. Je leest over landen en culturen langs de Pan-Amerikaanse snelweg. ¡Hasta pronto!

Houd om de cursus goed te kunnen volgen rekening met ongeveer twee uur huiswerk per week.

TS1a € 200,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Vr. 16 sept. 2022 • 9.30 – 11.00
Locatie De Sterrentuin

Spaans voor beginners 1b [A1]*

Marlen Fuentes Aravena

Deze cursus is een voortzetting van de cursus 'Spaans voor beginners 1a', die in het najaar van 2022 is gegeven.

In deze cursus leer je o.a. de kloktijden, de maanden en de dagen van de week, boodschappen doen en iets

bestellen in een café. En er is aandacht voor landen en culturen langs de Pan-Amerikaanse snelweg.

¡Hasta pronto!

Houd om de cursus goed te kunnen volgen rekening met ongeveer twee uur huiswerk per week.

TS1b € 215,- • 14 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Vr. 13 jan. 2023 • 9.30 - 11.00
Locatie De Sterrentuin

Spaans conversatie a [A2+]*

Marlen Fuentes Aravena

¡Hola! Heb je Spaans geleerd op niveau A2 of B1, en wil je geen ‘gewone’ cursus, maar meer spreken?

Deze conversatiecursus zal je taal veel specifiek maken, waardoor je gesprekken kunt voeren met Spaanstaligen over allerlei onderwerpen, zoals over waar en hoe je woont, over culturele onderwerpen zoals een film die je hebt gezien of bepaalde hobby's die je beoefent. Het culturele aspect komt goed aan bod in deze cursus. Je ontmoet beroemde mensen uit Spanje en Latijns-Amerika (schrijvers, muzikanten, schilders, architecten, acteurs, zangers, enz.). Op een eenvoudige manier geef je je mening en verantwoording over feiten, anekdotes uit het verleden. ¡Nos vemos!

TS2a € 200,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Vr. 16 sept. 2022 • 11.15 – 12.45
Locatie De Sterrentuin

Spaans conversatie b [A2+]*

Marlen Fuentes Aravena

¡Hola! Deze cursus is een voortzetting van de cursus ‘Spaans conversatie a’ die in het najaar van 2022 werd gegeven.

Je taal wordt veel specifiek zodat je gesprekken in het Spaans kunt voeren over bijv. Spaanstalige

landen en hun tradities, geschiedenis en cultuur. ¡Nos vemos!

TS2b € 215,- • 14 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Vr. 13 jan. 2023 • 11.15 – 12.45
Locatie De Sterrentuin

Chinees *Yanfen ('Fen') Drubbel-Hou*

China is in de wereld steeds belangrijker aan het worden. De cursussen Chinees zijn daarom bestemd voor iedereen die er in geïnteresseerd om Chinees te leren en daarbij ook kennis te nemen van de cultuur van China en van de Chinese samenleving.

De cursussen worden in het Nederlands gegeven. De lesinhoud sluit goed aan bij het eisenniveau van het HSK1 Chinese Taalexamen. Tijdens de lessen wordt zo nodig gebruik gemaakt van diverse ondersteunende audiovisuele lesmaterialen en taalleermiddelen. Verwacht wordt dat je thuis nog een paar uur besteedt aan huiswerk en zelfstudie.

Chinees voor beginners 1 [A0-A1]*

Deze cursus is bestemd voor iedereen met weinig of geen kennis van de Chinese taal. Je leert het Mandarijn, de officiële taal in China. De cursus behandelt alle vaardigheden van luisteren, spreken, lezen en schrijven, waarbij de nadruk ligt op het verstaan van en je zelf verstaanbaar maken in het Chinees, de conversatie en de fonetische uitspraak van het pinyin (voor de transcriptie van de Chinese klanken in het Latijnse alfabet). Er is ook aandacht voor de Chinese cultuur en gewoonten.

TC1 € 200,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Di. 13 sept. 2022 • 19.00 – 20.30
Locatie De Sterrentuin

Chinees voor beginners 2 [A1]*

Deze cursus is het vervolg op de cursus ‘Chinees voor beginners 1’, die in het najaar van 2021 is gegeven.

TC2 € 200,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Di. 17 jan. 2023 • 19.00 – 20.30
Locatie De Sterrentuin

Chinees 3: taal, cultuur, actualiteit [A1-A2]*

Deze cursus bouwt voort op de cursus ‘Chinees 2b: taal, Cultuur, actualiteit’ die in het voorjaar van 2022 bij de LVU is gegeven. Ook anderen die al eerder, meestal 1 of 2 jaar, Chinees hebben geleerd of met een vergelijkbaar niveau kunnen aan deze cursus deelnemen.

De cursus behandelt alle vaardigheden van luisteren, spreken, lezen en schrijven, met de focus op actief converseren over verschillende thema’s en actuele situaties. Teksten komen aan bod door het lezen van Chinese karakters, zinnen maken en schrijven. Tijdens de lessen wordt, zoveel mogelijk in het Chinees, bovendien aandacht besteed aan de culturele context, leefwijze en de actualiteit van China. Na het afronden van cursusboek HSK2 beheers je ongeveer 300 Chinese basiswoorden.

TC3 € 200,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Di. 13 sept. 2022 • 20.45 – 22.15
Locatie De Sterrentuin

Chinees 4: taal, cultuur, actualiteit [A1-A2]*

Deze cursus is het vervolg op de cursus ‘Chinees 3: taal, cultuur, actualiteit’, die in het najaar van 2022 is gegeven.

TC4 € 200,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Di. 17 jan. 2023 • 19.00 – 20.30
Locatie De Sterrentuin

Bahasa Indonesia voor beginners 1b

Harold Zwart

Deze cursus is het vervolg op de cursus ‘Bahasa Indonesia voor beginners 1a’, die in het najaar van 2022 werd gegeven. Ook als je wellicht al lang geleden wat Bahasa hebt opgepikt, ben je van harte welkom.

In deze cursus voor beginners wordt de eerste kennismaking met Bahasa Indonesia uitgebreid. Bahasa, letterlijk ‘de taal van Indonesië’ is de ‘lingua franca’ of verkeerstaal van het land. In de cursus worden je de basisbeginselen van de taal bijgebracht zodat je aan eenvoudige gesprekken over alledaagse onderwerpen kunt deelnemen.

De docent besteedt in deze cursus ook aandacht aan de verschillende culturele aspecten van het land.

TBI1b € 200,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Do. 15 sept. 2022 • 19.30 – 21.00
Locatie De Sterrentuin

Bahasa Indonesia voor licht-gevorderden 2a

Harold Zwart

In deze cursus komen nieuwe grammaticale vormen aan bod en zal de woordenschat worden uitgebreid. Uiteraard is er veel aandacht voor de verbetering van de spreekvaardigheid. Op cultuurgebied komen onder andere aan de orde de komst van de Nederlanders in de Archipel; Indonesische omgangsvormen; de lijkverbranding op Bali; kruiden; weefsels; de Islam en de moderne schilderkunst in Indonesië.

TBI2a € 200,- • 13 lessen • Wekelijks

Datum/tijd Do. 12 jan. 2023 • 19.30 – 21.00
Locatie De Sterrentuin

Latijn: taal, cultuur en geschiedenis 2*

Peter-Paul Chaudron

Deze cursus bouwt voort op de cursus ‘Latijn: taal, cultuur en geschiedenis 1’ die in het vorige seizoen is gegeven. Ook zij die ooit Latijn gehad hebben en het weer willen ophalen, zijn van harte welkom. In de cursus wordt niet alleen aandacht besteed aan het leren van de taal, maar ook aan cultuur en geschiedenis om zo oude tijden te laten herleven. Het blijft de moeite waard om deze taal die zo'n grote invloed gehad heeft op het gehele westerse leven en denken, beter te begrijpen.

€ 188,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Wo. 14 sept. 2022 • 19.00 – 20.30
Locatie De Sterrentuin

Latijn: taal, cultuur en geschiedenis 3*

Peter-Paul Chaudron

Deze cursus bouwt voort op de cursus ‘Latijn: taal, cultuur en geschiedenis 2’ die in het vorige seizoen is gegeven.

€ 188,- • 13 lessen • Wekelijks
Datum/tijd Wo. 11 jan. 2023 • 19.00 – 20.30
Locatie De Sterrentuin

Latijn: Literatuur lezen voor beginners:

Petronius’ *Satyricon** *Peter-Paul Chaudron*

Het genre van de roman is ouder dan veel mensen denken. In de klassieke Oudheid werden er al verhalen geschreven die als voorloper gezien mogen worden van onze literatuur.

In deze cursus gaan we fragmenten lezen van het *Satyricon* in het Latijn. Dit is betrekkelijk eenvoudig, zodat degenen die de grammatica kennen, dit goed aan moeten kunnen. Tijdens het vertalen zijn er ruime mogelijkheden om weggezakte grammatica te herhalen. Ook fragmenten uit andere romans komen aan de orde en we kijken natuurlijk naar een stukje van het *Cena Trimalchionis*, de grote raamver telling over het diner bij de puissant rijke Trimalchio, uit de verfilming van Fellini.

Iedereen die al eens origineel Latijn gelezen heeft, of klaar is met de grammatica kan zonder moeite aan deze cursus meedoen. De tekst is een hulpmiddel om het verhaal te begrijpen.

TLP € 215,- • 14 lessen • Tweewekelijks
Datum/tijd Wo. 14 sept. 2022 • 20.30 – 22.00
Locatie De Sterrentuin
Vervolg 28 sept., 12 okt., 2, 16 en 30 nov., 14 dec. 2022, 18 jan., 1 en 15 febr., 8 en 22 maart, 5 en 19 april 2023

Klassiek Griekse literatuur lezen: Sokrates’

Apologie* *Peter-Paul Chaudron*

In 399 voor Christus werd in Athene het proces tegen Socrates gevoerd. Omdat hij beschuldigd werd van 'het verpesten van de jeugd', moest hij zich verdedigen tegen de Dertig Tirannen. Een kolfje naar de hand van de grootste filosoof uit de geschiedenis. Plato heeft opgeschreven hoe zijn leraar de jury, het bestuur van de stad én de bevolking duidelijk maakte wat zijn methode was. Wij hoeven als lezers alleen maar vol verwondering mee te lezen.

Iedereen met voldoende kennis van de klassieke Griekse grammatica kan het niveau zeker aan. Naast de Griekse teksten zal aandacht besteed worden aan het lezen van enkele fragmenten in het Nederlands.

TGS € 215,- • 14 lessen • Tweewekelijks
Datum/tijd Wo. 14 sept. 2022 • 20.30 – 22.00
Locatie De Sterrentuin
Vervolg 5 en 19 okt., 9 en 23 nov., 7 en 21
dec. 2022, 11 en 25 jan., 8 en 22
febr., 15 en 29 maart, 12 april 2023

Leeskringen Nederlandse literatuur

Deelnemers aan de leeskringen lezen iedere maand een boek. In huiskamerbijeenkomsten wordt onder deskundige leiding het gelezene besproken en verder uitgediept.

De zeven maandelijks bijeenkomsten vinden plaats wisselend bij een van de deelnemers thuis, in onderling overleg te bepalen. De locatie van de eerste bijeenkomst verneem je bij de bevestiging van het doorgaan van de leeskring.

Docente : drs. Ellie van den Bosch

TNL1 € 89,- • 7 bijeenkomsten
Datum/tijd Wo. 28 sept. 2022 • 14.00 – 16.00
Locatie Bij een van de deelnemers thuis

Tijdens de eerste bijeenkomst wordt *Zonder publiek* van Marjolein Beumer behandeld.

Docente: drs. Jannie van Wensveen

TNL2 € 89,- • 7 bijeenkomsten
Datum/tijd Di. 20 sept. 2022 • 20.00 – 22.00
Locatie Bij een van de deelnemers thuis

TNL3 € 89,- • 7 bijeenkomsten
Datum/tijd Wo. 21 sept. 2022 • 20.00 – 22.00
Locatie Bij een van de deelnemers thuis

In de eerste bijeenkomst van beide leeskringen wordt *Willem die Madoc maakte* van Nico Dros, genomineerd voor de Libris literatuurprijs 2022, behandeld.

=====Op nieuwe pagina beginnen=====

Algemene informatie

Volksuniversiteit Leiderdorp

Voorzitter	Emil Broesterhuizen
Secretaris	Jan Smelt
1 ^e Penningmeester	Henk Koster
2 ^e Penningmeester	Hans Kievit
Bureau manager	Monique Caspers

Bernard 't Hooft	Janny van der Hoogt
Jeffrey Hussain	Rob Jager
Amanda Jongbloed	Evan Kievit
Prisca Kievit	Mariël Lavrijsen
Bianca Schutte	

Vakanties en vrije dagen

9 juli t/m 21 augustus 2022	Zomervakantie 2022
3 oktober 2022	Leiden's Ontzet
22 t/m 30 oktober 2022	Herfstvakantie
24 december 2021 t/m 8 januari 2023	Kerstvakantie
25 februari t/m 5 maart 2023	Voorjaarsvakantie
7 april 2023	Goede Vrijdag
9 en 10 april 2023	Pasen
22 april t/m 7 mei 2022	Meivakantie
27 april 2023	Koningsdag
18 mei 2023	Hemelvaartsdag
28 en 29 mei 2023	Pinksteren
8 juli t/m 20 augustus 2023	Zomervakantie 2023

In de regel vinden er geen cursussen plaats tijdens de vakanties. Uitzondering is het zomerprogramma dat (deels) in de zomervakantie kan plaatsvinden.

Andere Volksuniversiteiten

Er zijn onze regio nog andere volksuniversiteiten met een gevarieerd cursusaanbod: Alphen a/d Rijn, Gouda, Katwijk, Leiden (BplusC), Lisse, Oegstgeest, Teylingen, Woerden (Groene Hart) en Zoetermeer. De programma's van deze volksuniversiteiten kun je vinden via www.volksuniversiteit.nl.

Cursusprijzen en overige kosten

De prijzen vermeld in dit programmaboekje zijn inclusief 21% btw (indien van toepassing), maar exclusief materialen en eventuele excursiekosten, tenzij anders vermeld.

Door de docent ingekochte en verstrekte materialen dienen aan de docent te worden vergoed, ook als de betreffende les wordt verzuimd, tenzij anders met de docent is overeengekomen.

Cursusvoorwaarden

De cursusvoorwaarden zijn op aanvraag verkrijgbaar bij het bureau van de LVU en te raadplegen op www.volksuniversiteitleiderdorp.nl (kies 'Inschrijven' en dan 'Cursusvoorwaarden').

Minimabeleid Gemeente Leiderdorp

Wil je graag meedoen aan een LVU-cursus, maar kun je je dat niet permitteren? Dan biedt het Volwassenenfonds Sport & Cultuur mogelijk een oplossing. Je kunt een financiële bijdrage uit het Volwassenenfonds aanvragen bij Inluzio Leiderdorp. Elke woensdag van 10.00 – 12.00 uur heeft Inluzio een inloopspreekuur bij Dwars (in sportpark de Bloemerd). Inluzio is ook te bereiken op 071 5413536 of volwassenenfonds@inluzio.nl.

Een aanvraag kan sneller worden behandeld als je de Deelnemerskaart invult. Zie <https://www.volwassenenfonds.nl/deelnemerskaart/>

Wij zoeken vrijwilligers

De Volksuniversiteit Leiderdorp (LVU) wordt hoofdzakelijk door vrijwilligers draaiend gehouden. Alleen voor de cursusadministratie hebben wij een betaalde medewerker. Alle overige taken, zoals programmasamenstelling, cursusbegeleiding, reclame, publiciteit en PR, avondbeheer etc., worden belangeloos uitgevoerd door bestuursleden, cursusbegeleiders en andere vrijwilligers. Hierdoor trachten wij de cursussen betaalbaar te houden.

Wij kunnen altijd extra 'handen' gebruiken!

Heb je tijd over? Heb je zin om samen te werken in een leuk team vrijwilligers? Meld je zich dan bij de Volksuniversiteit Leiderdorp.

Interesse? Stuur jouw reactie aan ons, wij maken graag een afspraak met jou voor een oriënterend gesprek!

- 06 28415610, maandag t/m vrijdag tussen 9.30 en 12.00 uur.
- Mail info@volksuniversiteitleiderdorp.nl.
- Schrijf naar Volksuniversiteit Leiderdorp, van Diepeningenlaan 110, 2352 KA Leiderdorp.

Inschrijfformulieren

(2 formulieren, geen adrespagina's!! - 2 pagina's)